2.1.1. Anàlisi de l'estat de les relacions veïnals i de convivència

Informe de l'Enquesta de relacions veïnals i convivència a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (ECAMB 2018)

Bellaterra, Febrer de 2019

2.1.1. Anàlisi de l'estat de les relacions veïnals i de convivència. Informe de l'Enquesta de relacions veïnals i convivència a l'Àrea Metropolitana de Barcelona

[*ECAMB 2018****]***

Bellaterra, Febrer de 2019

Equip:
Carlos González, Marta Murrià
Equip de suport tècnic:
Elisabet Queralt
Núria Ruiz

Índex

Introducció 4
1. Conviure als edificis 6
2.1. Opinió sobre els veïns i les veïnes d'escala 6
Es coneixen els veïns i les veïnes d'escala? 6
Els veïns i les veïnes d'escala tenen un nivell econòmic similar? 12
Els veïns i les veïnes d'escala són del mateix país de naixement? 15
2.2. Relacions veïnals 17
Sociabilitats veïnals 17
Solidaritats veïnals 21
2.3. L'organització de les comunitats 23
Es fan reunions periòdiques? 23
Tenen administració de finques a l'edifici? 24
2.4. Es cuiden els espais comuns? 26
2.5. Conflictes en la convivència als blocs de pisos 28
Tipus i freqüència dels conflictes a les escales de veïnatge 30
La gestió dels conflictes en la convivència veïnal 32
3. Conviure als barris 34
3.1. Opinió sobre el barri 34
Valoració de l'habitatge i del seu entorn 34
Animació dels espais del barri 36
Valoració de l'oferta i l'ús dels equipaments cívics i socials 38
3.2. Opinió sobre la població resident al barri 40
Opinió sobre l'estatus i el lloc de naixement de la població 40
La confiança i el tracte entre la població del barri 42
Expectatives d'implicació comunitària 44
3.3. Percepció de problemes socials als barris 46
3.4. Conflictes en la convivència al barri 48
4. Límits de la sociabilitat veïnal 51
4.1. Les relacions de discriminació als barris 51
La mesura directa 51
La mesura indirecta 53
4.2. Situacions de solitud i d'aïllament relacional 55

Introducció

L'any 2016 s'inicià el projecte Relacions veïnals: implicació comunitària, convivència i conflicte, amb l'objectiu de treballar en la construcció d'una eina innovadora de recollida i anàlisi de la informació, des de i per a la realitat metropolitana, que incorporés les principals aportacions científiques i dels estudis internacionals que s'han realitzat sobre aquest àmbit. Els treballs duts a terme en el marc d'aquets projecte van permetre avançar en la definició d'un marc conceptual i analític sobre les relacions veïnals en el context metropolità i van constatar l'escassedat de fonts de coneixement per a l'anàlisi i la planificació de polítiques públiques de convivència en l'àmbit de la metròpoli de Barcelona.

Davant de l'evidència de la manca d'informació contínua i adequada sobre la sociabilitat a les escales de veïns, comunitats i barris de l'àrea metropolitana, l'any 2017 es posà en marxa l'Enquesta de relacions veïnals i convivència de l'AMB (ECAMB 2017), que a partir de la seva edició de 2018, ja consolidada, esdevindrà una eina de caràcter biennal. Les anàlisis que se'n derivin dotaran a l'AMB d'un coneixement rigorós de les relacions de veïnatge i dels processos que construeixen les dinàmiques efectives de convivència a l'AMB. Coneixement, d'altra banda, fonamental a l'hora de prendre decisions polítiques i dissenyar intervencions públiques com ara el Plans de convivència municipals contemplats al Pla d'Actuació Metropolità 2016-2019.

L'informe que segueix és l'explotació dels resultats de l'Enquesta de relacions veïnals i convivència de l'AMB (ECAMB), corresponent a la seva primera edició de l'any 2018.

Metodologia

L'ECAMB 2018 s'adreça a la població de 16 anys i més, resident en habitatges familiars principals. L'àmbit geogràfic objecte d'estudi són els 36 municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona amb significació estadística mínima per a 4 àmbits territorials definits en funció de la grandària municipal: Barcelona, ciutats de 100.000 a 500.000 habitants, ciutats de 50.000 a 100.000 habitants i municipis de menys de 50.000 habitants. Tota mostra treballa amb marges d'error que s'incrementen cada cop els resultats es desagreguen en les subpoblacions que la composen. És per això que per tal de poder oferir les informació desagregada a nivell municipal cada any s'ofereix als ajuntaments de l'AMB la possibilitat d'ampliar la seva mostra, a la que s'han acollit les ciutat de L'Hospitalet de Llobregat i El Prat de Llobregat.

El disseny ha estat aleatori estratificat, en funció del territori i afixació proporcional segons criteris segons sexe i l'edat (16-29; 30-44; 45-64, 65-74 i 75 anys) dins dels territoris, establint

quotes mínimes per a les persones nascudes a l'estranger per tal de mantenir la proporció d'estrangers en la mostra. La mostra assolida ha estat finalment de 3.559 individus i el marge d'error pel conjunt de l'AMB d'un 1,64%.

Mostra assolida i marges d'error. ECAMB 2018

Estrat territorial	Mostra	Error mostral (p=q=50% i N. Conf. 95%)
Barcelona	1.141	2,90%
Municipis de de 100.000 a 500.000 hab.	732	3,62%
Municipis de 50.000 a 100.000 hab.	1.118	2,93%
Municipis de menys de 50.000 hab.	568	4,11%
AMB	3.559	1,64%

La mostra de les ciutats de 50.000 a 100.000 habitants conté l'ampliació al municipi del Prat de Llobregat, i la de les ciutats de 100.000 a 500.000 la de L'Hospitalet.

El treball de camp

El treball de camp s'ha realitzat principalment mitjançant entrevistes telefòniques assistides per ordinador (metodologia CATI), que s'han complementat amb entrevistes presencials a peu de carrer (CAPI) per tal de completar les quotes en aquella població més difícil d'accedir (especialment joves i persones d'origen estranger). La recollida de la informació s'ha dut a terme per part de l'empresa Gesop S. L. des del 19 de setembre de 2018 fins al 19 d'octubre del mateix any. Una vegada finalitzat el treball de camp s'han de dur a terme les tasques de consolidació definitiva de la base de dades (codificació, ponderació definitiva) a partir de la qual es realitzaran les explotacions estadístiques i les anàlisis necessàries per tal d'assolir els objectius de l'estudi.

1. Conviure als edificis

Ateses les característiques del model residencial metropolità i la ràpida transformació que s'ha operat en aquesta darrera dècada, cal prendre el pols a les relacions veïnals que estan resultant d'aquests processos, tant pel que fa a la seva fortalesa com al contingut de les interaccions que s'estan establint als blocs de pisos, parant atenció al fet que existeixen diferents maneres o estils de viure aquestes relacions. És per això que en aquest bloc s'analitzaran les opinions i les percepcions sobre les veïnes i els veïns d'escala, les interaccions i les relacions que s'estableixen entre les persones residents i els seus conflictes.

2.1. Opinió sobre els veïns i les veïnes d'escala

És a l'espai local on es concreten i es materialitzen tant les continuïtats com els permanents processos de reforma que caracteritzen la vida del comú de la gent, i és per aquest motiu que l'anàlisi sobre la convivència als edificis es principia examinant el grau de coneixement entre els veïns i les veïnes d'escala, i la percepció de les similituds i de les diferències entre ells.

Es coneixen els veïns i les veïnes d'escala?

El 91,7% de la població metropolitana viu en un bloc de pisos, per tant habitualment comparteix el seu espai de residència amb altres persones que bé li podrien resultar desconegudes o estranyes. Això no obstant, se xifra en 7,16 punts de mitjana el grau d'acord amb l'afirmació que a l'escala tothom s'hi coneix amb els veïns i les veïnes, o pràcticament tothom.

Els resultats de l'ECAMB mostren així amb aquestes dades com de la vida als edificis no en resulta una concurrència de persones isolades, que comparteixen espai residencial malgrat viuen aïllades entre si. Ans al contrari, més aviat el que resulta d'aquesta proximitat residencial és un ampli grau de coneixement entre les persones que conviuen al mateix immoble.

Ara bé, la coneixença del veïnat no és plena i això també significa que hi ha una sèrie de factors que modulen l'extensió i l'amplitud del cercle de les persones conegudes. En aquest sentit, és lloc comú que la vida en contextos residencials densos dificulten el coneixement mutu, encara que només sigui com a conseqüència de la grandària poblacional. Això és el que es reflecteix a la figura 1, on es pot apreciar com el coneixement del veïnat és menor als municipis metropolitans més grans que no pas als més petits. Però la coneixença mútua també està sotmesa a variacions internes en aquestes ciutats, sobretot en funció del nombre de llars i d'habitants als que donen cabuda els edificis residencials.

L'extensió del coneixement veïnal ha oscil·lat així entre el valor mínim que s'ha registrat als edificis més grans de Barcelona (malgrat que arriba als 6,47 punts de mitjana) i els màxims valors que han assolit les avaluacions als blocs de pisos més petits de les ciutats metropolitanes

amb menys habitants (8,35). Amb tot, la població barcelonina que viu en blocs de pisos petits estima un major coneixement veïnal (7,70) que no pas les persones que, malgrat viuen als municipis més petits de l'AMB, ho fan en edificis grans (7,41).

Figura 1. Acord amb l'afirmació que a l'escala es coneix tothom o gairebé tothom, AMB 2018

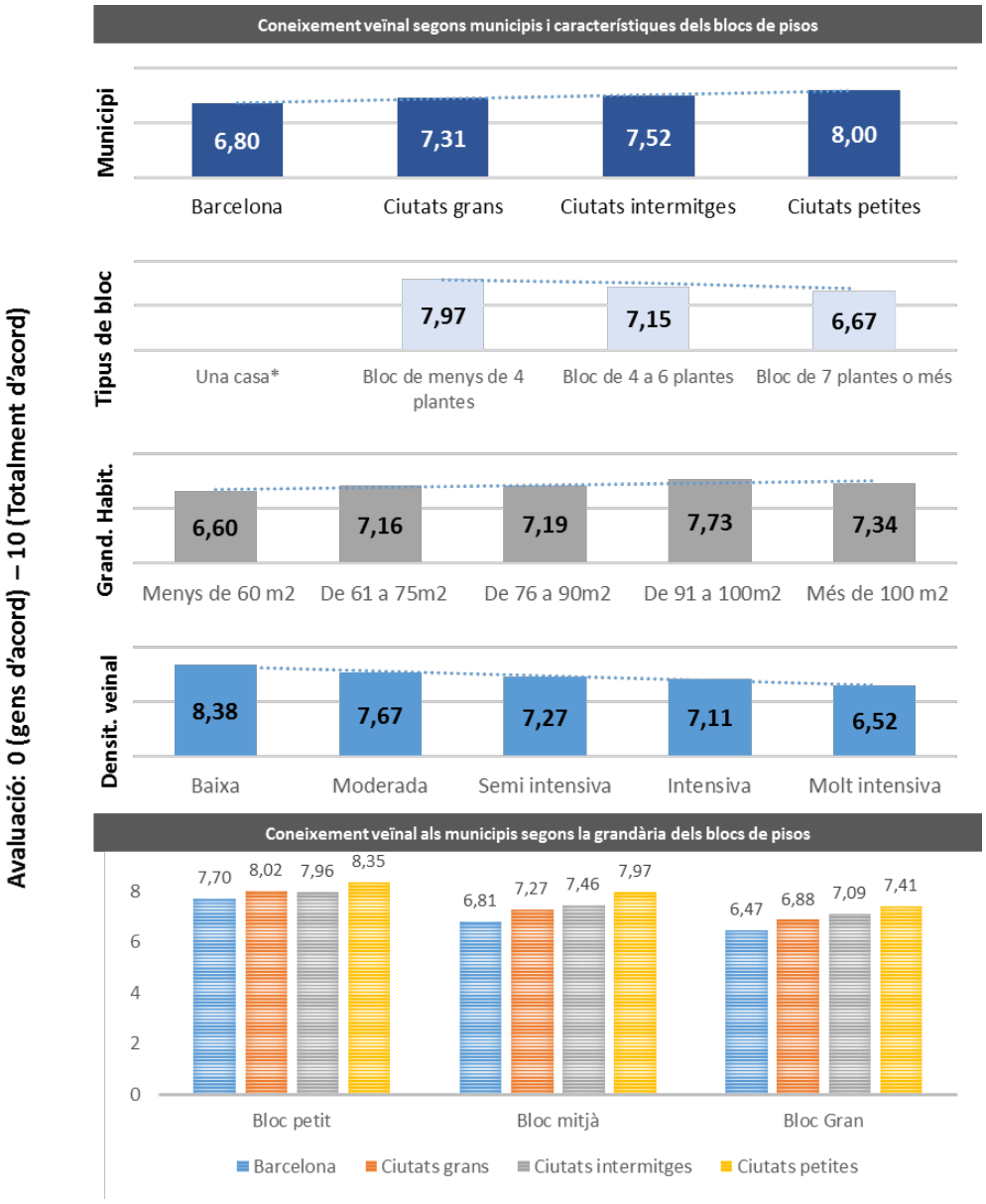

*.NOTA: Les preguntes sobre les veïnes i els veïns d'escala no s'han realitzat a les persones que viuen en cases.

Font: IERMB, ECAMB 2018

Ara bé, el coneixement veïnal no resulta únicament de la configuració física dels edificis i de les característiques dels habitatges, sinó que també és producte del temps de vida compartit al recer d'aquest espai residencial. A la figura 2 es pot apreciar així que aquelles persones que fa més temps que viuen arrelades al mateix habitatge estimen notable el grau de coneixement existent entre els veïns i les veïnes d'escala; en canvi les persones que fa menys temps que s'hi han establert expressen un menor grau de coneixement veïnal (6,56).

Pel que fa als canvis d'habitatge, aquests són un fet constitutiu de l'estructura residencial metropolitana (no contingent) i un procés recurrent en la biografia vital de la població. Tanmateix la magnitud que han assolit les mobilitats residencials en els darrers anys (especialment a la ciutat de Barcelona i als municipis més propers), així com la manera de concretar l'accés a aquests habitatges a través del lloguer, són processos que constitueixen una novetat a l'Àrea Metropolitana de la que convé avaluar-ne els seus efectes sobre els veïnats.

És en relació al que s'acaba d'exposar que a la figura 2 es presenten les dades relatives al règim de tinença dels habitatges, amb motiu d'il·lustrar:

- Primer l'enorme expansió del lloguer i el seu pes creixent en els projectes d'assentament residencial de la població. Allà s'observa que, malgrat les persones que viuen en règim de propietat continuen sent la majoria, l'arrendament temporal ha esdevingut la principal forma d'accés a l'habitatge entre les persones que han canviat de domicili en aquests últims anys.
- En segon lloc, l'ECAMB no solament recull l'efecte d'aquestes dinàmiques sinó que també permet relacionar-les amb l'experiència de les persones que els viuen, el que constatant així que mentre el temps d'assentament i l'arrelament a l'habitatge afavoreixen un major coneixement veïnal, en canvi la rotació residencial i les condicions de temporalitat el dificulten. D'aquí resulten les distintes valoracions que s'observen entre les persones que han accedit a l'habitatge amb previsió de la seva propietat (7,55) i les que ho han fet com a arrendatàries en règim de lloguer (6,37).

Figura 2. Acord amb l'afirmació que a l'escala es coneix tothom o gairebé tothom, AMB 2018

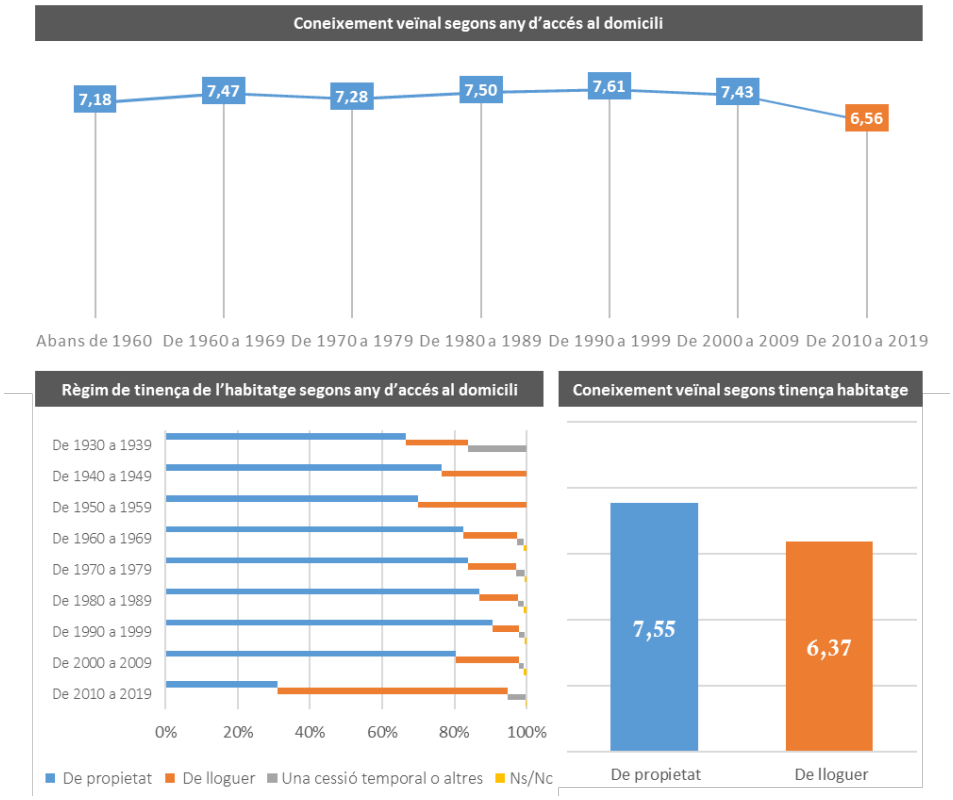

Font: IERMB, ECAMB 2018

Tot i que la grandària i la densitat són variables apropiades per descriure el context de les relacions veïnes als edificis metropolitans, estan lluny d'esgotar-lo. A les característiques urbanístiques i de disseny dels edificis cal afegir-hi també la vinculació que la població manté amb els seus habitatges i el seu espai residencial. Aquesta és la informació que s'ofereix a la figura 3, on es pot apreciar la notable influència que les actuals pautes de mobilitat residencial estan exercint en el procés de reconeixement de les veïnes i dels veïns. En efecte, l'extensió del coneixement veïnal és menor en aquells blocs de pisos on s'estan establint les persones protagonistes dels fluxos residencials d'aquests darrers anys, amb independència de quina sigui la ubicació i la grandària dels edificis on estan trobant habitatge. Això respon a un doble motiu:

1. Les persones nouvingudes als edificis estan presents als espais locals de convivència, però fa poc temps que hi viuen i encara no es coneixen amb la resta de veïns.

2. La majoria d'aquests canvis residencials es fan en règim de lloguer, el que implica que moltes d'aquestes persones estan en transició cap a un nou habitatge. Les persones que ja vivien a l'edifici poden considerar la inestabilitat residencial dels nous habitants com un element a valorar en la seva inclusió o exclusió relacional.

Figura 3. Acord amb l'afirmació que a l'escala es coneix tothom o gairebé tothom, AMB 2018

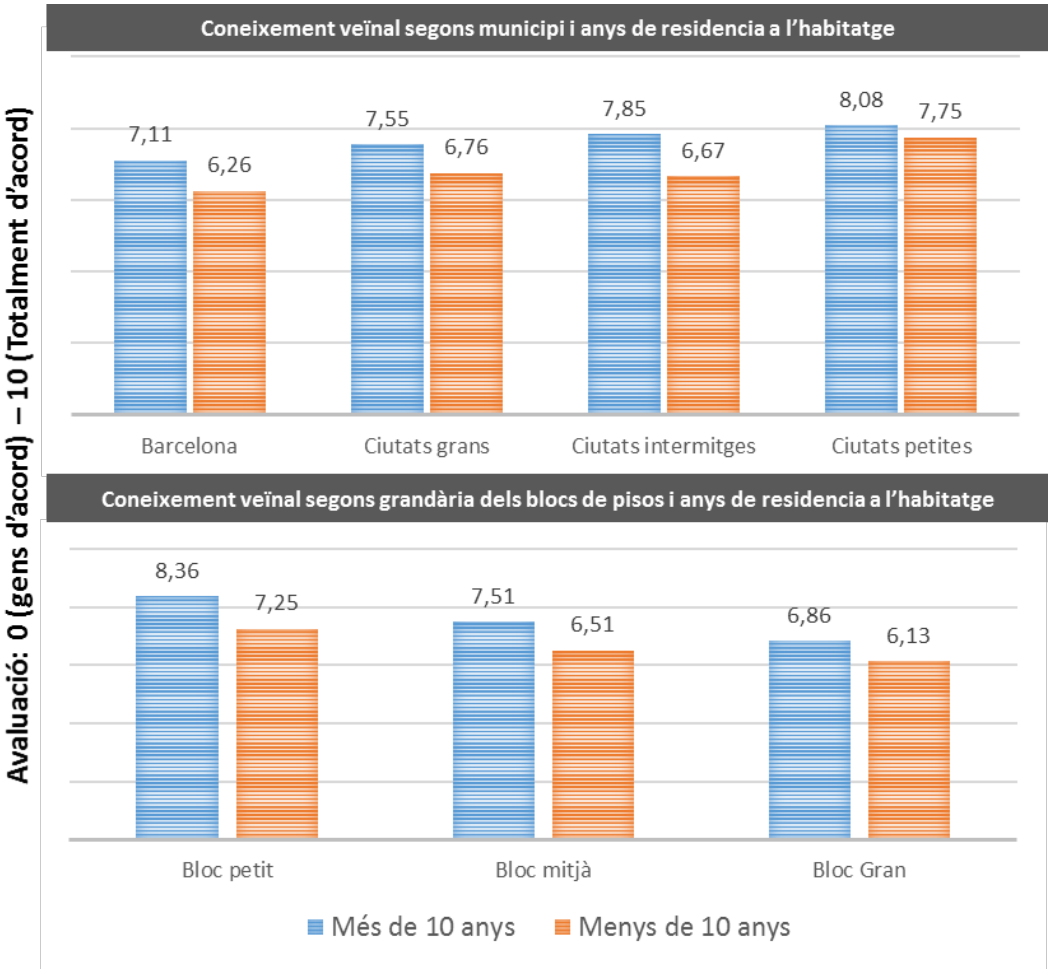

Font: IERMB, ECAMB 2018

Taula 1. Acord amb l'afirmació que a l'escala es coneix tothom o gairebé tothom, AMB 2018

	AMB	Barcelona	Ciutats grans	Ciutats intermèdies	Ciutats petites
Grandària de l'edifici on viu					
Una casa*	-	-	-	-	-
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	7,97	7,70	8,02	7,96	8,35
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	7,15	6,81	7,27	7,46	7,97
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	6,67	6,47	6,88	7,09	7,41
Grandària de l'habitatge					
Menys de 60 m2	6,60	6,26	6,91	6,86	7,91
De 61 a 75m2	7,16	6,76	7,39	7,54	7,94
De 76 a 90m2	7,19	6,80	7,35	7,78	7,83
De 91 a 100m2	7,73	7,34	8,08	7,95	8,56
Més de 100 m2	7,34	6,98	7,90	7,57	8,15
Densitat veïnal					
Baixa	8,38	7,10	8,51	8,21	9,12
Moderada	7,67	7,34	8,11	7,71	8,22
Semi intensiva	7,27	6,94	7,28	7,85	7,93
Intensiva	7,11	6,71	7,54	7,51	7,85
Molt intensiva	6,52	6,25	6,76	6,84	7,65
Estat de conservació de l'habitatge					
Bon estat de conservació	7,26	6,89	7,40	7,65	8,08
Mal estat de conservació	6,43	6,12	6,72	6,48	7,30
Temps de residència a l'habitatge					
Abans de 2010	7,46	7,11	7,55	7,85	8,08
A partir de 2010	6,56	6,26	6,76	6,67	7,75
Règim de tinença de l'habitatge					
De propietat	7,55	7,28	7,57	7,83	8,06
De lloguer	6,37	6,12	6,53	6,52	7,76
Gènere					
Home	7,10	6,69	7,32	7,58	7,92
Dona	7,21	6,89	7,29	7,47	8,07
Edat					
16 a 29 anys	7,14	6,72	7,45	7,72	7,77
30 a 44 anys	7,01	6,68	7,05	7,18	7,95
45 a 64 anys	7,19	6,72	7,27	7,77	8,14
65 a 74 anys	7,38	7,17	7,72	7,41	7,79
75 i més anys	7,25	6,99	7,47	7,39	8,31
País de naixement					
Espanya	7,29	6,91	7,58	7,66	8,00
Fora d'Espanya	6,50	6,24	6,24	6,96	7,96
Ocupació					
Estudiant	7,44	7,28	7,61	7,63	7,63
Actiu ocupat laboralment	7,02	6,60	7,16	7,33	8,00
A l'atur	7,26	6,79	7,10	8,23	8,31
Tasques de la llar	7,51	7,56	6,79	8,06	7,70
Jubilat o pensionista	7,27	6,97	7,70	7,50	8,07
Ingressos familiars (€/mes)					
Menys de 600 €	7,06	7,18	6,85	7,32	6,89
De 601 a 1.200 €	7,07	6,66	7,23	7,11	8,13
De 1.201 a 1.800 €	7,26	6,82	7,58	7,67	7,88
De 1.801 a 2.400 €	7,00	6,48	7,25	8,04	7,81
De 2.401 a 3.000 €	7,15	6,79	7,22	7,35	8,17
De 3.001 a 4.200 €	6,98	6,61	7,04	7,83	7,97
A partir de 4.201 €	7,36	7,19	7,61	7,19	9,11
Total	**7,16**	**6,80**	**7,31**	**7,52**	**8,00**

*.NOTA: Les preguntes sobre les veïnes i els veïns d'escala no s'han realitzat a les persones que viuen en cases.

Font: IERMB, ECAMB 2018

Els veïns i les veïnes d'escala tenen un nivell econòmic similar?

La població de l'AMB avalua fins a quin punt els veïns i les veïnes de la seva escala tenen un nivell econòmic similar al seu o, al contrari, perceben diferències importants. En aquesta valoració el 10 expressa una percepció de màxima homogeneïtat econòmica entre les persones residents i el 0 la sensació de viure en un bloc on les persones hi conviuen malgrat mantenen uns nivells de vida o de renda molt dispars. Els principals resultats es poden consultar a la taula 2 i dels quals se'n fa una breu anàlisi a continuació.

Les respostes a aquesta pregunta situen la nota mitjana en 6,91 punts, és a dir, en general la població metropolitana considera que comparteix amb els seus veïns i les seves veïnes d'escala un estatus sòcio-econòmic similar. Territorialment es produeixen algunes variacions, en el sentit que a les ciutats més grans la població observa una major diversitat econòmica que no pas noten les persones que viuen a les ciutats intermèdies o als municipis metropolitans més petits. Tanmateix això no significa que en aquests darrers municipis no n'hi hagin de diferències, sinó que per la seva pròpia estructura residencial aquestes tendeixen a concentrar-se en alguns edificis, mentre que a les ciutats més poblades la coincidència en un mateix bloc d'habitatges de persones amb diferents estatus sòcio-econòmics i circumstàncies vitals distintes esdevé un fet social molt més freqüent.

Malgrat l'anterior, convé destacar que la distinta percepció de l'estatus sòcio-econòmic del veïnat varia sobretot en funció de quina sigui la qualitat dels habitatges i del seu any de construcció. Aquesta opinió no es distribueix per tant de manera aleatòria sinó significativa, com es pot comprovar a través de les dades que es presenten a la figura 4. Allà s'observa com la població que resideix en habitatges que depassen els 90m^2 de superfície atorguen puntuacions més altes al grau de similitud econòmica entre veïns. També ho fan les persones que viuen en habitatges de més recent construcció, els quals encara no han sofert el desgast del temps i es troben majoritàriament en un bon estat de conservació. Així doncs, atès que l'accés als habitatges està en funció dels mitjans econòmics dels què en disposen les persones residents, els resultats mostren com les persones que estan accedint a les promocions residencials més noves i als habitatges amb millors qualitats (grans i en bon estat) compartirien un estatus sòcio-econòmic similar.

Tanmateix l'opinió de compartir un mateix nivell econòmic amb el veïnat no és exclusiva però dels segments socials més benestants. A la taula 2, es pot apreciar que també la comparteixen per les persones de més edat, les que fa més de 10 anys que viuen al mateix habitatge i entre les que en són propietàries. Els resultats són lògics, ja que tant les condicions en què es

concedeixen els crèdits hipotecaris com les pròpies pensions de jubilació són mecanismes que coadjuven a l'homogeneïtzació sòcio-econòmica dels veïnats.

Les majors diferències no atenyen per tant als segments de població més benestants, ni a aquells que fa anys viuen instal·lats en l'immobilisme residencial, sinó que la diversitat sòcio-econòmica que s'aprecia als edificis resulta de la competència per accedir als habitatges (de segona mà) que van quedant lliures. Cal tenir aquí en compte el paper que juga l'expansió del lloguer, doncs ofereix als segments de població menys dotats econòmicament la possibilitat d'accedir temporalment a habitatges als que d'altra manera no tindrien accés. La recerca de vacants i de preus més assequibles motiven així la diversitat sòcio-econòmica que s'aprecia en aquests blocs residencials, fins i tot en relació als habitatges més petits, antics o en mal estat, car l'afluència dels diferents grups sòcio-econòmics fluctua a mesura que la dinàmica dels preus els encareixen (el que s'ha popularitzat com a moviments gentrificadors) o els van fent econòmicament accessibles a més població. La percepció de la desigualtat sòcio-econòmica als edificis s'inscriu així i depèn de la dinàmica d'aquests processos sòcio-residencials més amplis.

Figura 4. Percepció del grau d'homogeneïtat/heterogeneïtat econòmica als veïnats, AMB 2018

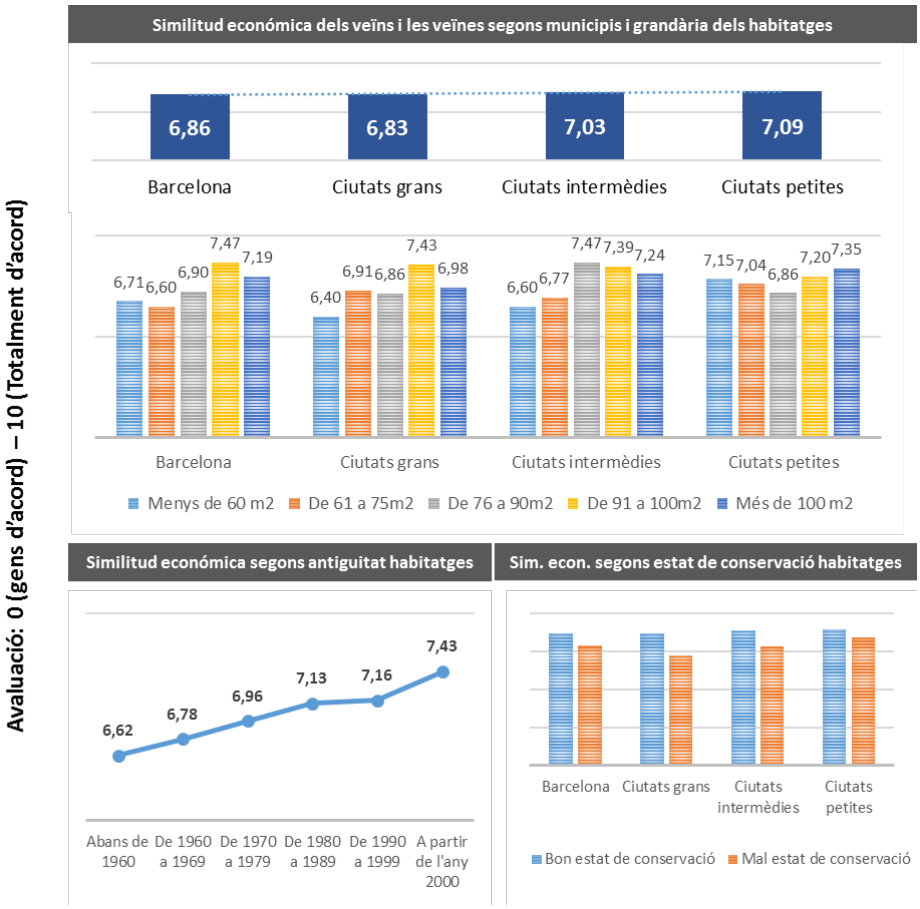

Font: IERMB, ECAMB 2018

Taula 2. Acord amb l'afirmació que els veïns i les veïnes tenen un nivell econòmic similar, AMB 2018

	AMB	Barcelona	Ciutats grans	Ciutats intermèdies	Ciutats petites
Grandària de l'edifici on viu					
Una casa*	-	-	-	-	-
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	6,96	6,80	6,67	7,26	7,23
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	6,91	6,86	6,89	6,99	7,02
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	6,88	6,88	6,83	6,86	7,07
Grandària de l'habitatge					
Menys de 60 m2	6,67	6,71	6,40	6,60	7,15
De 61 a 75m2	6,75	6,60	6,91	6,77	7,04
De 76 a 90m2	6,97	6,90	6,86	7,47	6,86
De 91 a 100m2	7,41	7,47	7,43	7,39	7,20
Més de 100 m2	7,20	7,19	6,98	7,24	7,35
Densitat veïnal					
Baixa	7,24	7,05	6,79	7,16	7,80
Moderada	7,24	7,29	7,10	7,48	6,98
Semi intensiva	6,96	6,99	6,72	7,07	6,99
Intensiva	6,84	6,63	7,10	7,10	7,15
Molt intensiva	6,67	6,74	6,50	6,43	6,89
Estat de conservació de l'habitatge					
Bon estat de conservació	7,00	6,94	6,96	7,12	7,15
Mal estat de conservació	6,26	6,31	5,77	6,25	6,73
Temps de residència a l'habitatge					
Abans de 2010	7,09	7,10	7,03	7,17	7,07
A partir de 2010	6,56	6,49	6,37	6,70	7,14
Règim de tinença de l'habitatge					
De propietat	7,14	7,19	6,99	7,22	7,07
De lloguer	6,49	6,45	6,32	6,42	7,15
Gènere					
Home	6,86	6,72	6,88	7,09	7,21
Dona	6,95	6,99	6,78	6,98	6,98
Edat					
16 a 29 anys	6,86	6,71	6,84	7,02	7,36
30 a 44 anys	6,74	6,75	6,53	6,69	7,03
45 a 64 anys	6,91	6,73	7,07	7,25	6,96
65 a 74 anys	7,14	7,21	7,05	7,09	7,04
75 i més anys	7,24	7,38	6,64	7,39	7,32
País de naixement					
Espanya	6,97	6,91	6,90	7,11	7,17
Fora d'Espanya	6,61	6,64	6,52	6,69	6,42
Ocupació					
Estudiant	7,39	7,41	7,19	6,91	8,12
Actiu ocupat laboralment	6,77	6,63	6,84	7,04	6,91
A l'atur	6,67	6,50	6,44	6,99	7,28
Tasques de la llar	7,10	7,62	6,04	7,08	6,73
Jubilat o pensionista	7,16	7,22	6,94	7,11	7,26
Ingressos familiars (€/mes)					
Menys de 600 €	6,47	6,42	6,76	5,11	6,63
De 601 a 1.200 €	6,56	6,59	6,50	6,43	6,72
De 1.201 a 1.800 €	6,92	6,77	6,83	7,43	7,03
De 1.801 a 2.400 €	7,20	7,05	7,48	7,23	7,47
De 2.401 a 3.000 €	6,95	6,93	6,52	7,34	7,17
De 3.001 a 4.200 €	6,77	6,69	6,72	6,94	7,09
A partir de 4.201 €	7,24	7,05	8,06	7,67	7,59
Total	**6,91**	**6,86**	**6,83**	**7,03**	**7,09**

*.NOTA: Les preguntes sobre les veïnes i els veïns d'escala no s'han realitzat a les persones que viuen en cases.

Font: IERMB, ECAMB 2018

Els veïns i les veïnes d'escala són del mateix país de naixement?

La darrera pregunta d'opinió sobre el veïnat ateny a la diversitat d'orígens dels veïns i de les veïnes, definida a l'ECAMB d'una forma operativa a partir de la variable país de naixement. Concretament es demana a la població que avaluï en una escala de 0 (gens d'acord) a 10 (totalment d'acord) fins a quin punt els veïns i les veïnes de l'edifici són nascudes al mateix país. A diferència de la nacionalitat (que és un fet polític-administratiu), aquesta és una dada demogràfica invariable si bé molt significada socialment perquè és en relació al país de naixement que s'estructuren imaginaris i que operen les distincions col·lectives relatives a l'*estrangeria*.

Pel que fa als resultats (taula 3), la nota mitjana ha estat de 6,69 punts, és a dir que en relació al país de naixement de les veïnes i dels veïns d'escala, la població metropolitana percep més similituds que dissimilituds. Malgrat això, resulta d'un gran interès l'enorme contrast que s'observa entre les persones que efectivament han nascut a l'estranger i les que van néixer a Espanya:

- La població nascuda a l'estat espanyol és la majoria i és freqüent que comparteixi espai residencial amb altres persones que són també autòctones. Puntuen amb 7,57 punts de mitjana la concordança en el lloc de naixement amb la resta de veïns i veïnes d'escala.
- En canvi, les persones que han nascut a l'estranger rarament comparteixen el país de naixement amb els seus veïns i veïnes, perquè en cap cas conformen una categoria poblacional homogènia sinó heteròclita. Així doncs, malgrat en ocasions és possible trobar espais residencials amb una alta concentració de població nascuda a l'estranger, la diversitat interna és alta en aquests conglomerats residencials, perquè els orígens geogràfics d'aquest grup poblacional són molt diversos. En conseqüència les persones nascudes a l'estranger estan en minoria i puntuen aquest ítem amb una nota mitjana de 2,48 punts.

Les dades sobre la diversitat d'orígens que es presenta a la taula 3 s'haurien d'interpretar tenint en compte els contrastos que s'acaben de descriure en funció del país de naixement. La població nascuda fora d'Espanya é la que percep una major diversitat d'orígens al seu edifici, les dades de l'ECAMB mostren com aquesta s'expressa en la lògica de l'estratificació residencial, doncs implica aquells habitatges que ofereixen menys superfície residencial i una major densitat veïnal, i a les persones que han accedit en règim de lloguer i que fa menys de 10 anys que hi viuen. També s'aprecia un important gradient econòmic, doncs es pot apreciar com el grau d'homogeneïtat augmenta en relació directament proporcional a les rendes familiars.

Taula 3. Acord amb l'afirmació que els veïns i les veïnes són del mateix país de procedència, AMB 2018

	AMB	Barcelona	Ciutats grans	Ciutats intermèdies	Ciutats petites
Grandària de l'edifici on viu					
Una casa*	-	-	-	-	-
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	7,26	6,64	7,12	7,65	7,99
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	6,56	6,23	6,34	6,95	7,70
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	6,60	6,63	6,71	5,94	6,89
Grandària de l'habitatge					
Menys de 60 m2	5,46	5,40	5,63	5,19	5,78
De 61 a 75m2	6,63	6,39	6,50	6,90	7,57
De 76 a 90m2	7,13	6,60	7,67	7,41	8,22
De 91 a 100m2	7,79	7,56	8,23	7,60	8,35
Més de 100 m2	7,70	7,27	8,12	8,18	8,60
Densitat veïnal					
Baixa	8,38	7,84	8,44	8,40	8,60
Moderada	7,79	7,37	8,07	8,03	8,49
Semi intensiva	7,12	6,77	7,06	7,40	8,29
Intensiva	6,53	6,28	6,78	6,62	7,20
Molt intensiva	5,86	5,83	5,93	5,57	6,32
Estat de conservació de l'habitatge					
Bon estat de conservació	6,84	6,53	6,75	7,10	7,87
Mal estat de conservació	5,60	5,46	5,55	5,61	6,20
Temps de residència a l'habitatge					
Abans de 2010	7,32	7,16	7,13	7,46	7,97
A partir de 2010	5,47	5,19	5,42	5,63	6,96
Règim de tinença de l'habitatge					
De propietat	7,46	7,30	7,34	7,58	7,95
De lloguer	5,13	5,10	4,55	4,89	6,61
Gènere					
Home	6,65	6,25	6,74	7,06	7,65
Dona	6,73	6,54	6,47	6,84	7,69
Edat					
16 a 29 anys	6,16	5,93	5,72	6,44	7,36
30 a 44 anys	6,14	5,66	6,20	6,28	7,65
45 a 64 anys	7,05	6,71	7,00	7,60	7,77
65 a 74 anys	7,48	7,32	7,50	7,70	7,92
75 i més anys	7,13	7,17	6,95	6,54	7,75
País de naixement					
Espanya	7,57	7,30	7,58	7,89	8,25
Fora d'Espanya	2,48	2,17	2,76	3,04	2,62
Ocupació					
Estudiant	6,77	6,50	6,84	6,83	7,73
Actiu ocupat laboralment	6,47	5,98	6,46	6,86	7,80
A l'atur	6,29	6,32	5,88	6,57	6,34
Tasques de la llar	6,73	6,36	6,05	7,55	7,41
Jubilat o pensionista	7,26	7,17	7,15	7,31	7,93
Ingressos familiars (€/mes)					
Menys de 600 €	5,56	5,97	5,07	5,21	5,39
De 601 a 1.200 €	6,09	5,93	5,83	6,27	6,87
De 1.201 a 1.800 €	6,57	6,09	6,97	6,90	7,33
De 1.801 a 2.400 €	6,67	6,03	7,08	7,31	8,05
De 2.401 a 3.000 €	7,16	6,69	6,70	7,97	8,56
De 3.001 a 4.200 €	7,24	6,71	7,35	8,51	8,62
A partir de 4.201 €	7,44	7,52	8,35	6,32	7,58
Total	**6,69**	**6,40**	**6,60**	**6,95**	**7,67**

*.NOTA: Les preguntes sobre les veïnes i els veïns d'escala no s'han realitzat a les persones que viuen en cases.
Font: IERMB, ECAMB 2018

2.2. Relacions veïnals

La pròpia estructura física dels edificis els habilita com espais de trobada ocasional i de relació ja que, fins i tot en absència d'equipaments i de serveis comunitaris, les escales, els replans o les entrades són llocs de contacte i d'interacció. Tanmateix en els espais residencials també es produeix una ambigüitat inherent que resulta de la necessitat de gestionar la proximitat física amb els veïns i, a la vegada, mantenir una distància social suficient que permeti salvaguardar la vida privada. Les relacions veïnals acostumen a transcórrer aleshores ajustant-se a la norma de la *distància amistosa*, la qual ateny a dues dimensions:

- La primera implica a les relacions de sociabilitat, que l'ECAMB ha conceptualitzat com un continu que va des de les mostres quotidianes de cortesia (que no traspassen el límits de la privacitat) a les relacions d'amistat (on aquests límits s'han desdibuixat).
- La segona està en relació amb la predisposició per intercanviar favors i a prestar-se suport mutu en cas de necessitat.

L'objectiu de l'ECAMB és quantificar l'extensió d'aquestes distintes manifestacions de les relacions veïnals, així com descriure quines formes adopten en els diferents contextos residencials de la metròpoli i quines persones estan implicades. En les pàgines següents s'exposen els resultats.

Sociabilitats veïnals

La vida en edificis fa de la pràctica veïnal un fet social rellevant en la vida quotidiana de la població. És per aquest motiu que l'ECAMB ha demanat amb quina freqüència durant els darrers 30 dies: i) s'han vist i s'han saludat amb els veïns; ii) han mantingut una conversa breu; iii) han parlat d'un problema o d'un assumpte personal; iv) s'han visitat a casa o han organitzat una activitat de temps lliure.

Aquestes relacions es poden ordenar de manera operativa en quatre nivells, cadascun dels quals comporta un diferent balanç entre la vida pública i la privada:

- Al primer nivell se situen les interaccions casuals que són una forma de relació humana *feble*, doncs la salutació esdevé poca cosa més que una mostra de cortesia, una expressió d'amabilitat que no compromet la pròpia intimitat.

- El segon nivell implica el reconeixement personal però sense exposició de la intimitat, ja que la conversa casual permet tractar de molts temes els quals permeten mantenir encara un ampli marge a la privacitat personal.

- Quan la conversa tracta sobre temes personals (relacionats amb la feina, la criança, la salut o qualsevol altra situació), aquí la intimitat està ja implicada.
- En el quart nivell s'han inclòs les visites al domicili i la realització d'activitats conjuntes, que són vincles intensos que remeten a les relacions d'amistat.

Pel que fa a l'AMB, els resultats s'han representat a la figura 5 i s'ofereixen desagregats a les taules 4 i 5. Allà es podrà comprovar com les relacions veïnals estan lluny de ser una qüestió residual o menor en la vida quotidiana de la població de la metròpoli. Al contrari, els entorns residencials són a dia d'avui espais d'una viva sociabilitat, si bé les relacions de veïnatge s'exerceixen majoritàriament amb reserva de la pròpia vida personal.

- El 67,4% de la població metropolitana afirma que en el marge de 30 dies sovint s'ha vist i s'ha saludat amb veïns i veïnes a l'escala; el 46,4% de la població explica que sovint ha mantingut converses d'una certa durada i el 40,0% n'ha mantingut d'esporàdiques.
- Les sociabilitats veïnals no se circumscriuen, tanmateix a aquestes interaccions puntuals. El 20% de la població metropolitana afirma que en el darrer mes ha parlat amb freqüència de temes personals amb algun veí o amb alguna veïna i arriben al 36,8% les persones que ho han fet de manera esporàdica.
- En l'exercici de les relacions veïnals sempre hi ha el risc del distanciament afectiu i personal, però també el de l'intrusisme en la vida privada. És per aquest motiu que la frontera de la intimitat rara vegada es visita, i són encara menys les ocasions en què aquesta es depassa. Això s'ha de tenir present quan ***només*** el 6,6% de la població metropolitana afirma que ***sovint*** va a casa o a fa activitats amb altres veïns. L'ECAMB ha establert el període de referència temporal d'aquestes relacions en un mes, i amb tot arriben al 27,5% (una quarta part de la població metropolitana) les persones que expliquen que ha fet alguna d'aquestes coses ***ocasionalment***.

A continuació s'examinen breument tant les característiques sociodemogràfiques i com la dels contextos residencials en què s'han generat cadascuna d'aquestes relacions. En aquesta petita anàlisi es tractaran de manera conjunta les interaccions freqüents i ocasionals.

Interaccions casuals: cortesies

El més significatiu d'aquestes interaccions és que es produeixen arreu i també el fet que tothom hi està implicat.

Conversar: reconeixements

La conversa és menys freqüent que la cortesia de saludar-se. En aquest cas arriben al 13,5% les persones que afirmen que mai mantenen converses ocasionals amb els veïns: són els segments

de població més jove i també les persones que fa menys de 10 anys que s'han instal·lat a l'habitatge (d'aquí les diferències en rendes, mal estat dels habitatges,...).

Parlar de problemes personals: intimitats

Parlar de problemes o de temes personals està en el límit de la distància personal. El 43,1% de la població no tracta mai qüestions d'aquest caliu amb els veïns i les veïnes. El 56,8% de la població sí ho fa. El perfil és el de les persones propietàries que fa temps que viuen a l'habitatge, amb més de 45 anys d'edat i on estan més representades les persones jubilades i les que es dediquen a les tasques de la llar. Es tracta d'un segment de població per a la que el veïnatge és també font de sociabilitat.

Visitar, fer activitats: amistats

En aquest tipus de relació està implicada sobretot la població de més edat, majoritàriament jubilada. També és freqüent als municipis més petits i en entorns residencials poc densos. És aquí on s'aprecia clarament l'aportació del veïnatge a la sociabilitat.

Figura 5. Escala de les sociabilitats veïnals, AMB 2018

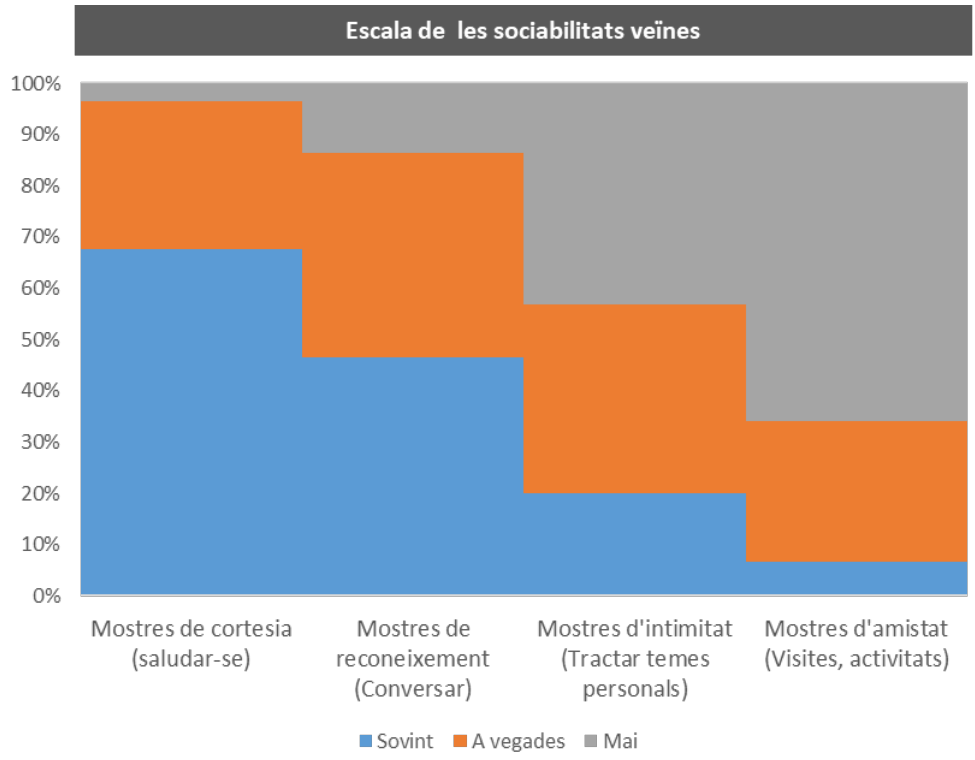

Font: IERMB, ECAMB 2018

Taula 4. Sociabilitats veïnals en els darrers 30 dies (Sovint o en ocasions). AMB 2018

	Mostres de cortesia	Mostres de reconeixement	Mostres d'intimitat	Mostres d'amistat
Municipi				
Barcelona	96,1%	85,7%	55,9%	32,2%
Ciutats grans	95,7%	85,6%	57,1%	32,2%
Ciutats intermèdies	96,9%	86,5%	59,8%	37,0%
Ciutats petites	96,9%	89,6%	56,8%	40,3%
Grandària de l'edifici on viu				
Una casa*	-	-	-	-
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	94,9%	85,5%	57,6%	38,7%
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	96,1%	85,6%	55,2%	32,5%
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	97,2%	88,2%	59,4%	34,3%
Grandària de l'habitatge				
Menys de 60 m2	95,6%	82,6%	52,9%	32,1%
De 61 a 75m2	96,8%	87,1%	56,3%	32,4%
De 76 a 90m2	96,8%	88,0%	60,5%	32,7%
De 91 a 100m2	96,3%	92,7%	66,0%	43,8%
Més de 100 m2	95,2%	88,4%	59,1%	36,9%
Densitat veïnal				
Baixa	95,6%	87,6%	58,6%	39,9%
Moderada	95,5%	90,0%	61,2%	39,5%
Semi intensiva	96,0%	88,0%	60,9%	34,2%
Intensiva	97,1%	86,4%	56,8%	32,3%
Molt intensiva	96,2%	85,4%	54,8%	31,3%
Estat de conservació de l'habitatge				
Bon estat de conservació	96,5%	87,4%	58,0%	34,6%
Mal estat de conservació	94,0%	78,1%	47,3%	29,3%
Temps de residència a l'habitatge				
Abans de 2010	96,9%	90,3%	64,5%	39,2%
A partir de 2010	95,1%	78,5%	42,1%	24,1%
Règim de tinença de l'habitatge				
De propietat	97,1%	90,4%	63,0%	37,0%
De lloguer	95,4%	79,2%	45,0%	28,4%
Gènere				
Home	96,2%	85,5%	53,5%	34,8%
Dona	96,3%	87,0%	59,7%	33,3%
Edat				
16 a 29 anys	95,6%	75,5%	37,6%	32,0%
30 a 44 anys	95,9%	85,0%	52,2%	26,9%
45 a 64 anys	96,8%	90,2%	63,7%	34,2%
65 a 74 anys	96,8%	93,0%	67,9%	44,9%
75 i més anys	95,9%	88,4%	66,6%	43,8%
País de naixement				
Espanya	96,4%	88,1%	59,5%	35,9%
Fora d'Espanya	95,2%	78,1%	43,5%	25,1%
Ocupació				
Estudiant	95,0%	80,6%	36,0%	36,4%
Actiu ocupat laboralment	96,4%	85,2%	54,1%	29,4%
A l'atur	97,1%	84,4%	52,8%	29,5%
Tasques de la llar	96,1%	91,6%	67,4%	34,6%
Jubilat o pensionista	95,7%	90,1%	67,7%	44,4%
Ingressos familiars (€/mes)				
Menys de 600 €	96,0%	79,2%	50,3%	35,4%
De 601 a 1.200 €	95,1%	85,0%	57,8%	32,7%
De 1.201 a 1.800 €	97,6%	87,2%	58,0%	34,9%
De 1.801 a 2.400 €	95,6%	87,1%	56,7%	28,5%
De 2.401 a 3.000 €	97,1%	86,0%	56,3%	34,5%
De 3.001 a 4.200 €	95,1%	86,9%	53,9%	35,1%
A partir de 4.201 €	96,8%	91,4%	59,5%	34,0%
Total	**96,2%**	**86,3%**	**56,8%**	**34,0%**

*.NOTA: Les preguntes sobre les veïnes i els veïns d'escala no s'han realitzat a les persones que viuen en cases.
Font: IERMB, ECAMB 2018

Solidaritats veïnals

Les mostres veïnals de solidaritat depenen de diversos factors, el primer dels quals és que es presenti una necessitat. En un segon moment intervenen tant la disposició personal a demanar un favor a una veïna o a un veí (risc d'intrusió de la vida privada) i també de la voluntat de prestar l'ajut necessari. Amb tot:

- Fins el 53,4% de la població de la metròpoli explica que en el darrer mes ha demanat o ha fet algun favor als seus veïns, el 40,2% de manera ocasional i el 13,2% sovint.
- A la banda contrària està el 46,5% de la població que expressa que mai demana favors als veïns (o li demanen).

A diferència de les sociabilitats personals –que depenen de la voluntat i dels afectes–, la circulació d'ajuts i de favors entre les veïnes i els veïns contribueix a fer pública una situació de necessitat, tota vegada que genera una situació de deute personal i l'obligació social del retorn. Tot plegat són qüestions rellevants que poden limitar la demanda d'ajut.

Dit això, s'observa que les relacions de solidaritat es donen arreu, si bé s'articulen més fàcilment en entorns de baixa densitat i amb més dificultats en els blocs de pisos d'alta densitat. El que l'ECAMB permet apreciar és que les persones que viuen en una major inestabilitat residencial (poc temps a l'habitatge, en règim de lloguer) i la població que ha nascut a l'estranger participen menys d'aquestes solidaritats veïnals.

Taula 5. Intercanvi d'ajut o de favors personals en els darrers 30 dies. AMB 2018

	Sovint	A vegades	Mai	Ns/Nc
Municipi				
Barcelona	12,9%	38,6%	48,4%	0,1%
Ciutats grans	13,1%	40,6%	46,3%	0,0%
Ciutats intermèdies	11,1%	41,3%	47,6%	0,0%
Ciutats petites	16,6%	44,8%	38,4%	0,3%
Grandària de l'edifici on viu				
Una casa*	-	-	-	-
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	16,2%	40,1%	43,7%	0,0%
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	12,5%	40,5%	46,9%	0,2%
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	12,8%	39,8%	47,5%	0,0%
Grandària de l'habitatge				
Menys de 60 m2	14,9%	35,3%	49,8%	0,0%
De 61 a 75m2	11,4%	41,2%	47,4%	0,0%
De 76 a 90m2	13,2%	42,5%	44,0%	0,4%
De 91 a 100m2	15,6%	44,1%	40,3%	0,0%
Més de 100 m2	12,7%	42,5%	44,8%	0,0%
Densitat veïnal				
Baixa	8,9%	58,6%	32,5%	0,0%
Moderada	15,2%	41,2%	43,5%	0,0%
Semi intensiva	11,6%	42,1%	45,9%	0,4%
Intensiva	13,9%	42,2%	43,9%	0,0%
Molt intensiva	11,9%	36,3%	51,8%	0,0%
Estat de conservació de l'habitatge				
Bon estat de conservació	13,3%	40,2%	46,4%	0,1%
Mal estat de conservació	12,5%	40,2%	47,2%	0,0%
Temps de residència a l'habitatge				
Abans de 2010	15,4%	42,4%	42,1%	0,1%
A partir de 2010	8,9%	36,0%	55,1%	0,0%
Règim de tinença de l'habitatge				
De propietat	13,9%	43,4%	42,5%	0,1%
De lloguer	11,6%	35,5%	52,9%	0,0%
Gènere				
Home	11,6%	41,2%	47,0%	0,1%
Dona	14,6%	39,3%	46,1%	0,1%
Edat				
16 a 29 anys	11,5%	42,5%	46,0%	0,0%
30 a 44 anys	11,4%	36,7%	51,9%	0,0%
45 a 64 anys	13,8%	42,0%	44,1%	0,1%
65 a 74 anys	14,2%	46,1%	39,7%	0,0%
75 i més anys	17,2%	35,3%	47,1%	0,4%
País de naixement				
Espanya	14,1%	42,6%	43,2%	0,1%
Fora d'Espanya	8,8%	29,0%	62,2%	0,0%
Ocupació				
Estudiant	9,6%	46,5%	44,0%	0,0%
Actiu ocupat laboralment	12,5%	39,5%	48,0%	0,1%
A l'atur	13,7%	39,5%	46,8%	0,0%
Tasques de la llar	15,5%	41,2%	43,3%	0,0%
Jubilat o pensionista	15,1%	40,1%	44,6%	0,2%
Ingressos familiars (€/mes)				
Menys de 600 €	20,1%	30,8%	49,1%	0,0%
De 601 a 1.200 €	12,8%	39,2%	47,9%	0,0%
De 1.201 a 1.800 €	13,7%	38,8%	47,5%	0,0%
De 1.801 a 2.400 €	9,8%	43,7%	46,5%	0,0%
De 2.401 a 3.000 €	11,3%	43,3%	44,9%	0,5%
De 3.001 a 4.200 €	11,8%	44,0%	44,2%	0,0%
A partir de 4.201 €	14,3%	41,1%	44,6%	0,0%
Total	**13,2%**	**40,2%**	**46,5%**	**0,1%**

*.NOTA: Les preguntes sobre les veïnes i els veïns d'escala no s'han realitzat a les persones que viuen en cases.
Font: IERMB, ECAMB 2018

2.3. L'organització de les comunitats

El concepte de veïnatge fa referència a una realitat eminentment relacional que és derivada d'una situació de convivència en un mateix espai residencial. En canvi la comunitat és una organització constituïda legalment *per a l'exercici dels drets i el compliment dels deures dels propietaris* (1).

D'acord amb aquesta mateixa llei:

- Les persones arrendatàries del seu habitatge no poden optar a cap càrrec dins la *comunitat de propietaris*, malgrat poden assistir a les seves reunions, *amb veu però mai amb vot*.
- La *comunitat de propietaris* pot encarregar-ne l'administració a un professional extern.

L'ECAMB estudia aquests dos aspectes de les comunitats de propietaris, per les seves eventuals repercussions per a la vida als edificis i per a les relacions de veïnatge. Aquestes dades s'ofereixen a la taula 6, i tot seguit es procedeix a la seva anàlisi.

Es fan reunions periòdiques?

En primer lloc, s'ha demanat a la població entrevistada si a l'edifici on tenen l'habitatge habitual es fan reunions periòdiques. Les respostes del 77,8% de la població han estat afirmatives, malgrat s'observa una important polarització entre les persones que són propietàries del seu habitatge i les que en són arrendatàries.

- El 88,9% de les persones que disposen d'un habitatge en propietat afirmen que a l'edifici es fan reunions periòdicament;
- Aquesta resposta la proporcionen únicament el 53% de les persones que viuen en règim de lloguer.

[1].- Article 553-1. c. LLEI 5/2015, del 13 de maig, de modificació del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, relatiu als drets reals.

Tenen administració de finques a l'edifici?

En segon lloc, la pregunta sobre si a l'edifici on viuen s'han contractat els serveis a una administració de finques.

- D'acord amb les dades disponibles, el 69,4% de la població metropolitana viu en un edifici en el qual s'ha optat per aquesta opció d'administració.

Les proporcions són significativament distintes entre municipis:

- La xifra és del 82,7% a Barcelona, del 57% a les ciutats grans i és del 54% a les ciutats mitjanes i als municipis més petits de l'AMB.

Les variacions no atenen en aquest cas a la raó de l'estatus econòmic o del règim de tinença, sinó que la variable que millor explica la tendència a contractar els serveis d'una administració de finques és la grandària dels edificis. Està en funció doncs del nombre d'habitatges i de llars que alberga. Aquesta relació es pot observar a la següent figura:

Figura 6. Com s'organitzen les comunitats de veïnatge: administració de finques. AMB 2018

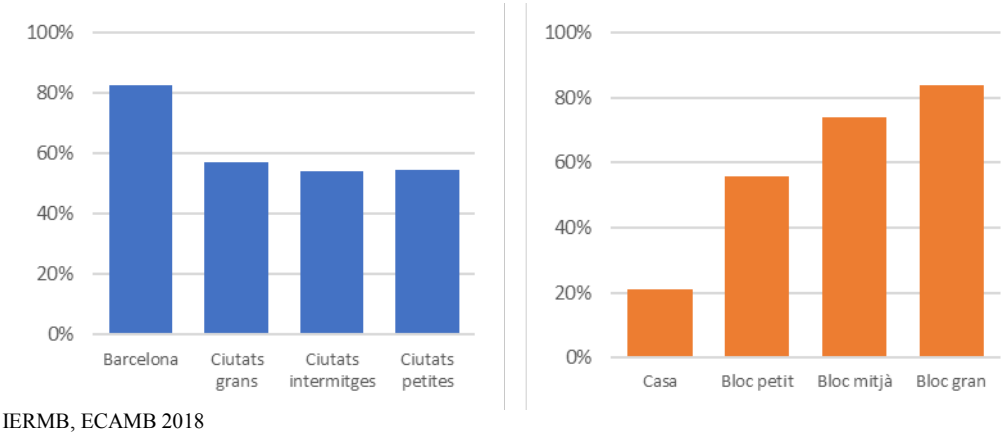

Font: IERMB, ECAMB 2018

Taula 6. Com s'organitzen les comunitats de propietaris. AMB 2018

	Es fan reunions periòdiques	Administració de finques
Municipi		
Barcelona	75,6%	82,7%
Ciutats grans	82,8%	57,1%
Ciutats intermèdies	79,5%	54,2%
Ciutats petites	76,3%	54,7%
Grandària de l'edifici on viu		
Una casa	27,6%	21,1%
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	70,7%	55,8%
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	82,5%	74,0%
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	88,0%	83,8%
Grandària de l'habitatge		
Menys de 60 m2	70,2%	68,9%
De 61 a 75m2	80,7%	72,2%
De 76 a 90m2	82,6%	75,5%
De 91 a 100m2	84,6%	73,2%
Més de 100 m2	70,4%	63,0%
Densitat veïnal		
Baixa	41,6%	30,8%
Moderada	82,1%	70,0%
Semi intensiva	79,6%	73,7%
Intensiva	82,5%	76,8%
Molt intensiva	79,6%	75,7%
Estat de conservació de l'habitatge		
Bon estat de conservació	79,8%	69,1%
Mal estat de conservació	59,7%	70,6%
Temps de residència a l'habitatge		
Abans de 2010	82,9%	68,8%
A partir de 2010	66,8%	70,3%
Règim de tinença de l'habitatge		
De propietat	88,9%	69,0%
De lloguer	53,0%	71,1%
Gènere		
Home	76,2%	66,8%
Dona	78,9%	71,7%
Edat		
16 a 29 anys	73,3%	55,2%
30 a 44 anys	73,6%	72,0%
45 a 64 anys	82,6%	72,1%
65 a 74 anys	82,5%	71,1%
75 i més anys	75,5%	74,5%
País de naixement		
Espanya	79,5%	69,4%
Fora d'Espanya	68,1%	68,9%
Ocupació		
Estudiant	75,6%	49,1%
Actiu ocupat laboralment	77,3%	70,9%
A l'atur	70,8%	65,9%
Tasques de la llar	79,8%	66,4%
Jubilat o pensionista	80,7%	73,4%
Ingressos familiars (€/mes)		
Menys de 600 €	72,9%	67,1%
De 601 a 1.200 €	76,9%	64,4%
De 1.201 a 1.800 €	76,0%	67,0%
De 1.801 a 2.400 €	76,3%	70,9%
De 2.401 a 3.000 €	80,6%	74,2%
De 3.001 a 4.200 €	77,7%	72,0%
A partir de 4.201 €	78,9%	77,7%
Total	**77,8%**	**69,4%**

Font: IERMB, ECAMB 2018

2.4. Es cuiden els espais comuns?

La majoria de la població (el 82,3%) consideren que els veïns es cuiden dels espais comuns. On i qui considera doncs que no es cuiden? Aquesta opinió és més freqüent entre aquelles persones que viuen en blocs que no estan en un bon estat de conservació:

- El 47,9% de les persones que viuen en aquests edificis consideren que no es cuiden prou els espais comuns.
- En tot plegat intervé un important component econòmic, com es desprèn del fet que aquesta opinió incrementa gradualment a mesura que els ingressos declarats per la població entrevistada van disminuït.

L'edifici està en mal estat i no es cuida prou, en part també perquè no es compta amb els recursos econòmics necessaris per emprendre'n la reparació. Com es veurà en les pàgines que segueixen, aquesta situació és causa freqüent de conflictes entre veïnes i veïns.

Territorialment la percepció que les persones residents no es cuiden dels espais és més freqüent a les ciutats grans de l'AMB (20,1%), especialment en edificis que alberguen habitatges amb poca superfície residencial útil (24%).

Taula 7. El veïnat es cuida dels espais comuns. AMB 2018

	Es cuiden els espais	No es cuiden els espais	Ns/Nc
Municipi			
Barcelona	83,2%	15,5%	1,3%
Ciutats grans	79,2%	20,1%	0,7%
Ciutats intermèdies	83,4%	15,9%	0,8%
Ciutats petites	81,7%	16,7%	1,6%
Grandària de l'edifici on viu			
Una casa*	-	-	-
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	84,1%	14,9%	1,0%
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	81,2%	17,6%	1,2%
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	83,3%	15,5%	1,2%
Grandària de l'habitatge			
Menys de 60 m2	75,0%	24,0%	1,0%
De 61 a 75m2	78,3%	20,5%	1,1%
De 76 a 90m2	85,5%	13,4%	1,1%
De 91 a 100m2	89,6%	9,3%	1,1%
Més de 100 m2	89,5%	9,4%	1,0%
Densitat veïnal			
Baixa	81,7%	14,7%	3,6%
Moderada	89,8%	9,4%	0,8%
Semi intensiva	85,7%	13,4%	0,9%
Intensiva	78,6%	20,2%	1,2%
Molt intensiva	77,1%	21,7%	1,2%
Estat de conservació de l'habitatge			
Bon estat de conservació	86,7%	12,4%	0,9%
Mal estat de conservació	49,4%	47,9%	2,7%
Temps de residència a l'habitatge			
Abans de 2010	83,3%	15,7%	1,0%
A partir de 2010	80,3%	18,2%	1,5%
Règim de tinença de l'habitatge			
De propietat	84,1%	14,7%	1,2%
De lloguer	78,3%	20,5%	1,2%
Gènere			
Home	82,8%	15,4%	1,8%
Dona	81,8%	17,6%	0,6%
Edat			
16 a 29 anys	81,7%	18,2%	0,2%
30 a 44 anys	80,4%	18,1%	1,5%
45 a 64 anys	82,9%	15,5%	1,6%
65 a 74 anys	84,1%	14,8%	1,1%
75 i més anys	84,5%	15,1%	0,4%
País de naixement			
Espanya	82,7%	16,3%	1,0%
Fora d'Espanya	80,2%	17,9%	1,9%
Ocupació			
Estudiant	85,9%	13,7%	0,4%
Actiu ocupat laboralment	81,2%	17,7%	1,1%
A l'atur	81,2%	17,4%	1,4%
Tasques de la llar	78,6%	20,2%	1,2%
Jubilat o pensionista	84,2%	14,4%	1,3%
Ingressos familiars (€/mes)			
Menys de 600 €	71,7%	24,9%	3,3%
De 601 a 1.200 €	77,3%	21,7%	1,0%
De 1.201 a 1.800 €	82,8%	16,1%	1,1%
De 1.801 a 2.400 €	80,2%	18,5%	1,3%
De 2.401 a 3.000 €	86,9%	12,7%	0,4%
De 3.001 a 4.200 €	84,8%	13,8%	1,5%
A partir de 4.201 €	88,7%	11,3%	0,0%
Total	**82,3%**	**16,6%**	**1,1%**

*.NOTA: Les preguntes sobre les veïnes i els veïns d'escala no s'han realitzat a les persones que viuen en cases.
Font: IERMB, ECAMB 2018

2.5. Conflictes en la convivència als blocs de pisos

L'estudi de les relacions de veïnatge no pot excloure les seves relacions negatives, motiu pel qual el qüestionari de l'ECAMB inclou una sèrie de preguntes destinades prendre una mesura i fer el seguiment dels conflictes que s'esdevenen entre veïnes i veïns.

Els resultats indiquen que durant 2018 el 12,4% de la població metropolitana ha tingut algun conflicte en la convivència a l'edifici. Quant a les característiques d'aquests immobles:

- Els conflictes són més freqüents en aquells edificis que estan en un mal estat de conservació (22,4%), doncs sovint és la seva pròpia reparació i manteniment els elements que estan en disputa.
- Igualment la probabilitat de conflicte és major als blocs de pisos mitjans (13,5%) i als més petits (12,5%) que no pas als més grans (10,4%).

Les dades es presenten també pels agregats municipals d'on es veu que:

- Les persones més afectades per aquestes situacions són les que viuen als municipis més grans de l'AMB, però la proporció ha estat idèntica als municipis més petits: 13,3%.
- Arriba al 12,7% la població barcelonina que l'any passat va tenir un conflicte amb els veïns.
- En conseqüència, la proporció més baixa s'ha registrat als municipis intermedis (9,6%).

Les característiques sociodemogràfiques de les persones implicades mostra una major propensió entre les persones que fa menys de 10 anys que s'han instal·lat a l'habitatge (14,9%) i entre les que són arrendatàries (14,0%). Estan associats per tant als fluxos de mobilitat residencial dels darrers anys.

Una qüestió important a considerar és l'edat, doncs són les persones més joves les que s'han vist més implicades en aquests conflictes (16,9%), mentre que la població de més edat rarament s'han vist afectades (4-5% les persones de més de 65 anys).

Taula 8. Conflictes en la convivència als blocs de pisos. AMB 2018

	Sí	No	Ns/Nc
Municipi			
Barcelona	12,7%	87,3%	0,0%
Ciutats grans	13,3%	86,6%	0,1%
Ciutats intermèdies	9,6%	90,4%	0,0%
Ciutats petites	13,3%	86,7%	0,0%
Grandària de l'edifici on viu			
Una casa*	-	-	-
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	12,5%	87,5%	0,0%
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	13,5%	86,5%	0,0%
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	10,4%	89,6%	0,1%
Grandària de l'habitatge			
Menys de 60 m2	16,1%	83,9%	0,0%
De 61 a 75m2	13,9%	86,1%	0,0%
De 76 a 90m2	12,5%	87,4%	0,1%
De 91 a 100m2	6,6%	93,4%	0,0%
Més de 100 m2	11,3%	88,7%	0,0%
Densitat veïnal			
Baixa	12,7%	87,3%	0,0%
Moderada	9,5%	90,5%	0,0%
Semi intensiva	13,5%	86,5%	0,0%
Intensiva	13,1%	86,8%	0,1%
Molt intensiva	14,9%	85,1%	0,0%
Estat de conservació de l'habitatge			
Bon estat de conservació	11,1%	88,9%	0,0%
Mal estat de conservació	22,4%	77,6%	0,0%
Temps de residència a l'habitatge			
Abans de 2010	11,1%	88,9%	0,0%
A partir de 2010	14,9%	85,1%	0,0%
Règim de tinença de l'habitatge			
De propietat	11,5%	88,5%	0,0%
De lloguer	14,0%	86,0%	0,0%
Gènere			
Home	12,0%	87,9%	0,0%
Dona	12,8%	87,2%	0,0%
Edat			
16 a 29 anys	16,9%	83,1%	0,0%
30 a 44 anys	16,8%	83,2%	0,0%
45 a 64 anys	11,7%	88,3%	0,1%
65 a 74 anys	5,0%	95,0%	0,0%
75 i més anys	4,1%	95,9%	0,0%
País de naixement			
Espanya	12,2%	87,8%	0,0%
Fora d'Espanya	13,7%	86,3%	0,0%
Ocupació			
Estudiant	14,5%	85,5%	0,0%
Actiu ocupat laboralment	15,1%	84,9%	0,0%
A l'atur	16,7%	83,3%	0,0%
Tasques de la llar	10,3%	89,7%	0,0%
Jubilat o pensionista	5,3%	94,7%	0,0%
Ingressos familiars (€/mes)			
Menys de 600 €	8,1%	91,9%	0,0%
De 601 a 1.200 €	11,5%	88,5%	0,0%
De 1.201 a 1.800 €	14,6%	85,4%	0,0%
De 1.801 a 2.400 €	14,9%	85,0%	0,1%
De 2.401 a 3.000 €	12,5%	87,5%	0,0%
De 3.001 a 4.200 €	11,6%	88,4%	0,0%
A partir de 4.201 €	16,1%	83,9%	0,0%
Total	12,4%	87,6%	0,0%

*.NOTA: Les preguntes sobre les veïnes i els veïns d'escala no s'han realitzat a les persones que viuen en cases.
Font: IERMB, ECAMB 2018

Tipus i freqüència dels conflictes a les escales de veïnatge

A les persones que han patit un conflicte se'ls hi ha demanat una breu explicació. Els resultats de la codificació d'aquesta pregunta s'ofereixen a la taula 9 on es veu que el 36,1% de les situacions esmentades referien conflictes a conseqüència del soroll veïnal.

Amb una freqüència molt menor, el 9% d'aquestes persones han explicat que la causa del conflicte resulta del malmenament o a la poca cura amb la neteja dels espais comuns. En tercer lloc han estat usos que han ocasionats molèsties (com regar les plantes a deshora, les olors,...).

El 6,1% d'aquests conflictes s'han derivat de discussions i baralles a les escales o als habitatges.

Taula 9. Tipus de conflictes en la convivència als blocs de pisos. AMB 2018

	Freqüència
Soroll veïnal	36,1%
Malmenament, conservació, i neteja	9,1%
Usos que ocasionen molèsties	7,6%
Discussions, baralles i altres relacions amb violència	6,1%
Usos que ocasionen desperfectes	5,4%
Animals de companyia	4,9%
Pagaments comunitat i derrames	4,7%
Maneres o comportament	3,4%
Obres als domicilis	3,2%
Apartaments turístics	2,7%
Locals i terrasses	2,2%
Habitatges ocupats	2,0%
Maneres d'utilitzar les zones comunes	2,0%
Desacord comunitat de veïns	1,5%
Desacords obres i reformes comuns	1,5%
Desacords instal·lacions i elements estètics (antenes, sortides fum,...)	1,2%
Baralles	1,2%
Treball i explotació sexual	1,2%
Agressions sexuals	0,7%
Consum de drogues il·lícites	0,7%
Relloguer d'habitatges	0,5%
Límits sociabilitat	0,5%
Aparcament de vehicles	0,5%
Pensió il·legal	0,2%
Persones que molesten	0,2%
Alimentadors animals	0,2%
Destrosses	0,0%
Limitacions urbanístiques i barreres arquitectòniques	0,0%
Ns/Nc	0,2%
Total	**100,0%**

*.NOTA: Les preguntes sobre les veïnes i els veïns d'escala no s'han realitzat a les persones que viuen en cases.
Font: IERMB, ECAMB 2018

Però no tots els conflictes són iguals ni tenen les mateixes conseqüències. Però no tots els conflictes són iguals. N'hi ha que generen malestar a les escales de veïnatge, n'hi ha en canvi que ocasionen inseguretat. D'acord amb les respostes que ens han proporcionat les persones entrevistades han explicat que:

- El 54% d'aquests conflictes han generat molèsties.
- El 27% inseguretat.

Pot resultar útil per a la gestió d'aquestes situacions conèixer quins tipus de conflicte generen una resposta o una altra. És per això que s'ha confeccionat la taula 10, que organitza i ordena les situacions que han descrit les persones entrevistades en funció de si han estat font de molèstia o d'inseguretat. Els resultats mostren que:

- **Causen molèstia però no inseguretat:** el soroll veïnal; els conflictes pels animals de companyia, les males maneres, les obres als domicilis, entre d'altres.

- **Causen més molèsties que inseguretat:** els conflictes per la neteja dels espais, alguns usos molestos dels habitatges i dels espais comuns, els problemes amb els pagaments de la comunitat. També els conflictes amb els locals i les terrasses han ocasionat més molèsties.

- **Causen inseguretat que molèsties:** Les discussions, les baralles a l'escala i això malgrat la població resident no s'hi vegi atacada directament. També els desperfectes intencionats de les zones comunes i els apartaments turístics.

- **Causen inseguretat:** els habitatges ocupats, els usos dels habitatges per a la prostitució, les baralles amb els veïns (en aquest cas sí que amb implicació de les persones residents) i les agressions sexuals.

Taula 10. Tipus de conflictes en la convivència als blocs de pisos segons grau de molèsties i inseguretat. AMB 2018

	Frecuencia	
Soroll veïnal	**36%**	Sobretot molèsties
Animals de companyia	5%	
Maneres o comportament	3%	
Obres als domicilis	3%	
Desacord comunitat de veïns	2%	
Desacords obres i reformes comuns	1%	
Desacords instal·lacions i elements estètics (antenes, sortides fum,...)	1%	
Malmenament, conservació, i neteja	**9%**	Més molèsties que inseguretat
Usos que ocasionen molèsties	8%	
Pagaments comunitat i derrames	5%	
Locals i terrasses	2%	
Maneres d'utilitzar les zones comunes	2%	
Consum de drogues ilícites	1%	
Discussions, baralles i altres relacions amb violència	**6%**	Tantes Molèsties com inseguretat
Usos que ocasionen desperfectes	5%	
Apartaments turístics	3%	
Habitatges ocupats	**2%**	Sobretot inseguretat
Treball i explotació sexual	1%	
Baralles	1%	
Agressions sexuals	1%	
Total	**100%**	

*.NOTA: Les preguntes sobre les veïnes i els veïns d'escala no s'han realitzat a les persones que viuen en cases.
Font: IERMB, ECAMB 2018

La gestió dels conflictes en la convivència veïnal

En relació als conflictes que han sorgit en la convivència als edificis, s'ha demanat també si s'ha fet alguna cosa per posar-hi solució. Es plantejaven 3 possibilitats: parlar-ho amb la persona amb qui es té el conflicte; informar a l'administració de la finca, o posar-ho en coneixement de l'Ajuntament o de la Policia.

- El 71% de la població va parlar de la situació amb el veí o veïna.
- El 48,4% de les persones que disposen d'un servei d'administració de finques va informar del conflicte i un 14,6% de les persones va consultar-ne un en privat.
- Només es van posar en coneixement de l'Ajuntament o de la Policia el 32,9% dels conflictes que van passar.

Ara bé, no tots els conflictes tenen les mateixes conseqüències ni es gestionen igual. Quins arriben a l'Ajuntament? Per analitzar-ho s'ha calculat un model de predicció per tal d'estudiar les successives decisions que han pres les persones involucrades en un conflicte a l'escala. El resultat s'ofereix a la figura 7. Molt sintèticament els resultats informen que quan el conflicte ocasiona inseguretat el més freqüent és mobilitzar la Policia o l'Ajuntament. En canvi quan no genera por sinó molèstia, el camí més probable és parlar amb la persona amb qui s'està en conflicte i amb la gestoria (si se'n disposa) abans de mobilitzar les institucions públiques.

Figura 7. Decisió d'informar a l'Ajuntament o a la Policia segons grau de molèsties, d'inseguretat i mesures adoptades en resolució del conflicte. AMB 2018

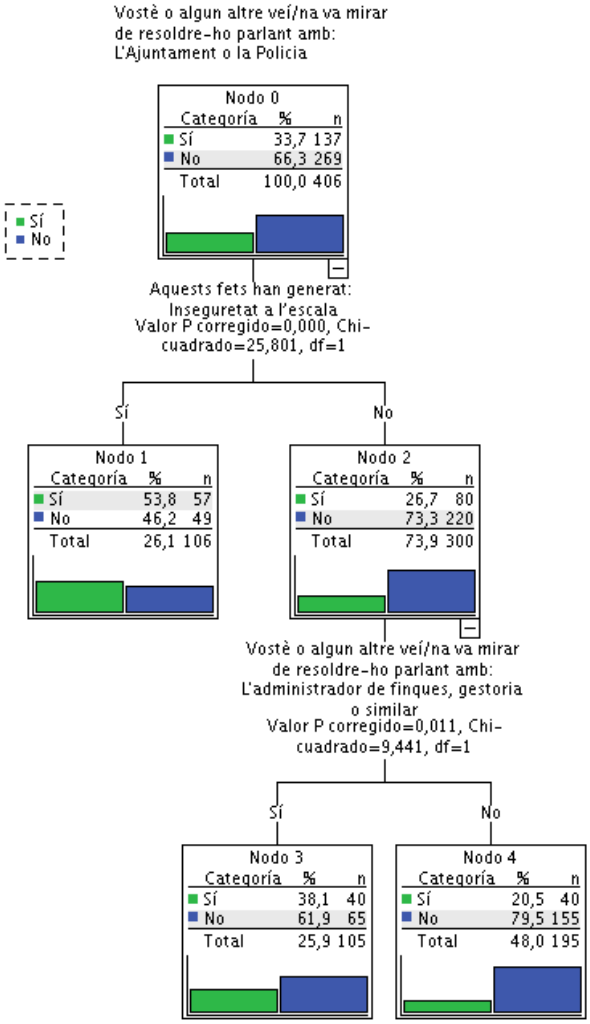

Font: IERMB, ECAMB 2018

3. Conviure als barris

Les ciutats són alguna cosa més que un conglomerat de gents, de carrers i d'edificis. En elles hi conviuen una gran diversitat de grups humans i de persones que construeixen territorialitats diferenciades en funció de la seva disponibilitat horària, preferències pels espais i interessos dispars. Aleshores, captar la novetat contemporània requereix donar compte de com es construeixen, es practiquen i s'experimenten els espais dels barris. Per tot plegat es proposa una breu anàlisi de la desigual experiència dels barris entre els diferents segments de població, amb mires d'establir si aquests ofereixen un marc prou acollidor com per a què les persones puguin satisfer les seves necessitats de sociabilitat.

3.1. Opinió sobre el barri

El barri és espai de relació, i en primer lloc s'ha demanat a les persones entrevistades una valoració sobre l'entorn residencial i la seva animació, amb una dedicació específica als equipaments cívics i socials. Entre els principals resultats en destaquen l'atracció dels espais centrals, amb una alt valor per a l'ús social.

Valoració de l'habitatge i del seu entorn

En primer lloc, s'ha demanat a les persones entrevistades que valorin en una escala del 0 al 10 com consideren el seu habitatge amb la relació que manté amb el seu entorn residencial:

- El més valorat dels habitatges és la centralitat (està a prop de tot: 8,18) i la proximitat a amics i familiars (8,02).
- En segon lloc, la qualitat dels serveis del barri (7,60).
- En tercer lloc l'ambient del barri (7,25) i la proximitat a entorns històrics (7,15).
- L'aspecte pitjor valorat és el preu i les característiques dels habitatges (7,05).

Les persones més crítiques amb la situació del seu habitatge són les que viuen en edificis en mal estat de conservació i disposen de poc espai. Allò que més aprecien és la proximitat als serveis i als transports, que els hi atorga una posició de centralitat. Precisament aquest són els dos elements amb els que les persones que viuen en cases s'han mostrat més crítiques.
Un altre aspecte a destacar és la baixa valoració que han atorgat les persones que viuen a les ciutats mitjanes a l'ambient del barri, mig punt per sota del que es registra al conjunt de l'AMB.

Taula 11. Valoració de l'habitatge i del seu entorn. AMB 2018

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Municipi						
Barcelona	6,98	8,25	8,00	7,60	7,27	7,14
Ciutats grans	7,00	8,13	8,07	7,50	6,72	6,78
Ciutats intermèdies	7,15	8,26	8,04	7,97	7,54	7,41
Ciutats petites	7,26	7,94	7,97	7,34	7,50	7,35
Grandària de l'edifici on viu						
Una casa	7,84	7,55	7,94	7,00	7,53	7,63
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	6,83	7,99	7,87	7,34	7,09	7,15
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	6,95	8,21	8,01	7,64	7,21	7,11
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	7,16	8,44	8,15	7,87	7,33	7,07
Grandària de l'habitatge						
Menys de 60 m2	6,34	8,08	7,79	7,40	6,85	7,09
De 61 a 75m2	6,81	8,18	7,95	7,67	7,15	7,18
De 76 a 90m2	7,08	8,26	8,05	7,59	7,21	7,05
De 91 a 100m2	7,65	8,38	8,36	7,83	7,61	7,35
Més de 100 m2	7,75	8,03	8,16	7,46	7,60	7,44
Densitat veïnal						
Baixa	7,81	7,72	8,09	7,02	7,55	7,73
Moderada	7,52	8,14	8,12	7,66	7,54	7,23
Semi intensiva	7,08	8,29	8,09	7,64	7,25	7,10
Intensiva	6,78	8,19	7,97	7,55	7,06	7,11
Molt intensiva	6,60	8,25	7,92	7,73	7,04	7,15
Estat de conservació de l'habitatge						
Bon estat de conservació	7,22	8,21	8,06	7,63	7,33	7,17
Mal estat de conservació	5,78	7,95	7,64	7,36	6,63	7,02
Temps de residència a l'habitatge						
Abans de 2010	7,32	8,19	8,11	7,57	7,23	7,14
A partir de 2010	6,54	8,17	7,82	7,65	7,27	7,16
Règim de tinença de l'habitatge						
De propietat	7,29	8,13	8,14	7,52	7,25	7,15
De lloguer	6,56	8,31	7,80	7,78	7,24	7,22
Gènere						
Home	6,94	8,12	7,89	7,59	7,20	7,16
Dona	7,16	8,24	8,13	7,60	7,29	7,14
Edat						
16 a 29 anys	6,82	8,28	8,12	7,63	7,19	6,85
30 a 44 anys	6,50	8,07	7,88	7,52	7,21	7,23
45 a 64 anys	7,14	8,09	7,98	7,50	7,11	7,12
65 a 74 anys	7,64	8,32	8,03	7,60	7,40	7,30
75 i més anys	8,04	8,43	8,27	7,99	7,65	7,33
País de naixement						
Espanya	7,10	8,12	8,07	7,50	7,21	7,12
Fora d'Espanya	6,83	8,48	7,74	8,09	7,45	7,28
Ocupació						
Estudiant	7,11	8,47	8,21	7,84	7,26	6,93
Actiu ocupat laboralment	6,72	8,09	7,97	7,55	7,18	7,14
A l'atur	6,77	8,01	7,84	7,31	7,16	7,04
Tasques de la llar	7,37	7,97	8,12	7,45	7,24	7,07
Jubilat o pensionista	7,79	8,38	8,12	7,75	7,41	7,29
Ingressos familiars (€/mes)						
Menys de 600 €	7,05	8,23	7,48	7,14	6,50	6,89
De 601 a 1.200 €	7,11	8,23	8,06	7,61	7,19	7,03
De 1.201 a 1.800 €	6,99	8,24	7,96	7,65	7,20	7,13
De 1.801 a 2.400 €	6,98	8,20	8,01	7,59	7,26	7,33
De 2.401 a 3.000 €	6,79	8,01	8,02	7,63	7,27	7,03
De 3.001 a 4.200 €	6,88	8,24	8,12	7,64	7,41	7,34
A partir de 4.201 €	7,24	8,14	7,88	7,71	7,50	7,31
Total	**7,05**	**8,18**	**8,02**	**7,60**	**7,25**	**7,15**

(1) Preu; (2) Centralitat; (3) Proximitat amics i familiars; (4) Qualitat serveis; (5) L'ambient; (6) L'entorn històric/natural
Font: IERMB, ECAMB 2018

Animació dels espais del barri

El contacte fortuït amb altres persones al barri és inevitable, tanmateix aquestes interaccions són més probables a mesura que els espais del barri estan sotmesos a una major intensitat d'ús. Per avaluar aquesta qüestió s'ha demanat a les persones entrevistades que valorin en l'escala de 0 a 10 l'animació que observen als espais de trobada i de relació del barri, entenent com a tals els carrers, els parcs i les places, però també les botigues i els bars i restaurants.

El que s'observa en relació a l'animació dels barris és que la grandària del municipi i la densitat veïnal en condicionen l'afluència de persones. Així doncs, malgrat les valoracions d'aquests espais són diferents, totes ressegueixen la lògica de la centralitat i és per aquest motiu que s'ha calculat un índex global que serveixi de síntesi d'aquestes tendències:

- Els parcs i les places (7,32), així com els bars i els restaurants (7,62) són els espais de major animació.
- A les ciutats més poblades hi viuen moltes persones i aquestes atorguen les puntuacions més altes l'animació de tots els espais proposats. En canvi, la intensitat d'ús dels espais del barri és menor als municipis més petits, especialment per a aquelles persones que viuen en zones de baixa densitat veïnal. En aquest darrer cas són les botigues les que actuen en la dinamització del barri, desenvolupant un doble paper com espai comercial i d'atracció veïnal.

Gràfic 1. Valoració de l'animació dels espais del barri segons grandària municipal. AMB 2018

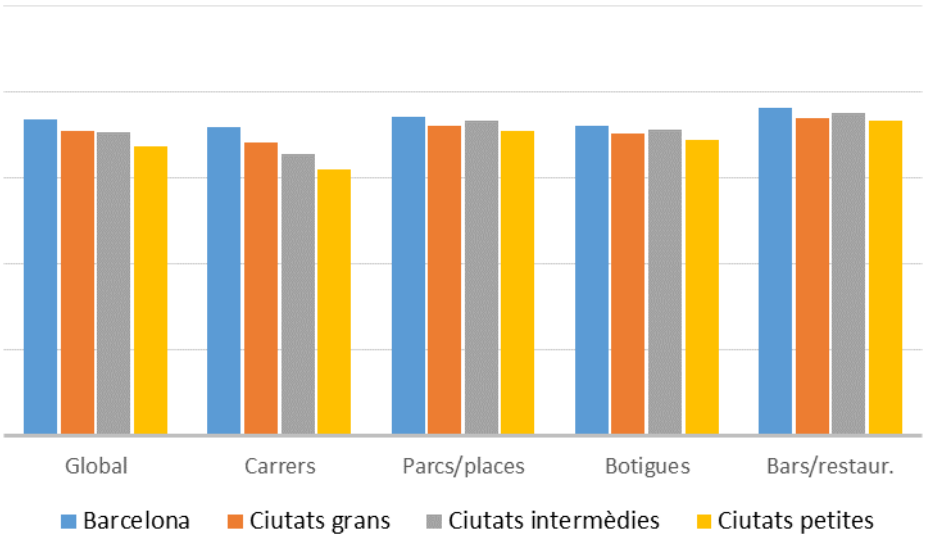

Font: IERMB, ECAMB 2018

Taula 12. Valoració sobre el grau d'animació dels espais als barris. AMB 2018

	Global	Carrers	Parcs/places	Botigues	Bars/restaur.
Municipi					
Barcelona	7,35	7,19	7,42	7,21	7,62
Ciutats grans	7,09	6,81	7,22	7,03	7,40
Ciutats intermèdies	7,07	6,54	7,33	7,11	7,52
Ciutats petites	6,72	6,18	7,10	6,89	7,32
Grandària de l'edifici on viu					
Una casa	6,32	5,85	6,46	6,71	7,09
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	7,08	6,54	7,24	7,17	7,52
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	7,28	7,02	7,49	7,14	7,57
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	7,25	7,07	7,31	7,15	7,54
Grandària de l'habitatge					
Menys de 60 m2	7,37	7,19	7,41	7,30	7,61
De 61 a 75m2	7,32	7,03	7,53	7,20	7,58
De 76 a 90m2	7,18	6,83	7,37	7,07	7,56
De 91 a 100m2	7,11	6,76	7,20	7,12	7,55
Més de 100 m2	6,65	6,27	6,83	6,85	7,21
Densitat veïnal					
Baixa	6,16	5,66	6,30	6,55	6,90
Moderada	7,03	6,62	7,23	7,04	7,49
Semi intensiva	7,22	6,87	7,42	7,17	7,55
Intensiva	7,31	7,03	7,50	7,17	7,62
Molt intensiva	7,39	7,25	7,44	7,25	7,59
Estat de conservació de l'habitatge					
Bon estat de conservació	7,16	6,86	7,33	7,12	7,53
Mal estat de conservació	7,13	6,86	7,26	7,08	7,41
Temps de residència a l'habitatge					
Abans de 2010	7,02	6,69	7,18	7,05	7,39
A partir de 2010	7,44	7,20	7,60	7,23	7,77
Règim de tinença de l'habitatge					
De propietat	7,02	6,73	7,19	7,01	7,37
De lloguer	7,48	7,19	7,61	7,36	7,85
Gènere					
Home	7,08	6,83	7,25	7,00	7,38
Dona	7,24	6,90	7,39	7,22	7,65
Edat					
16 a 29 anys	7,38	7,06	7,55	7,17	7,81
30 a 44 anys	7,24	6,95	7,39	7,07	7,63
45 a 64 anys	7,08	6,73	7,26	7,05	7,44
65 a 74 anys	6,85	6,57	6,92	7,13	7,15
75 i més anys	7,21	7,03	7,38	7,33	7,32
País de naixement					
Espanya	7,08	6,78	7,25	7,05	7,45
Fora d'Espanya	7,56	7,31	7,68	7,45	7,87
Ocupació					
Estudiant	7,44	7,10	7,65	7,24	7,85
Actiu ocupat laboralment	7,18	6,88	7,35	7,07	7,57
A l'atur	7,24	6,95	7,45	7,06	7,57
Tasques de la llar	6,92	6,54	7,18	6,88	7,40
Jubilat o pensionista	7,06	6,79	7,15	7,24	7,30
Ingressos familiars (€/mes)					
Menys de 600 €	7,42	7,37	7,64	7,19	7,64
De 601 a 1.200 €	7,21	6,85	7,33	7,30	7,44
De 1.201 a 1.800 €	7,29	6,99	7,49	7,15	7,66
De 1.801 a 2.400 €	7,12	6,84	7,29	6,99	7,54
De 2.401 a 3.000 €	7,23	6,93	7,46	7,04	7,64
De 3.001 a 4.200 €	7,11	6,81	7,27	7,07	7,41
A partir de 4.201 €	6,91	6,57	7,07	6,92	7,48
Total	**7,17**	**6,87**	**7,32**	**7,11**	**7,52**

Font: IERMB, ECAMB 2018

Valoració de l'oferta i l'ús dels equipaments cívics i socials

Alguns espais del barri s'organitzen específicament amb la finalitat d'esdevenir un eix vertebrador de les sociabilitats als barris. Aquest és el cas dels equipaments cívics i socials, en relació als quals s'ha demanat la valoració de dos aspectes:

- L'oferta d'aquests equipaments al barri
- L'ús que d'ells se'n fa

Val a dir que les avaluacions relatives a l'ús dels equipaments cívics i socials (7,06) han estat lleugerament més altes que les relatives a la seva oferta (6,85), però aquesta diferència es produeix en tots els casos que s'han analitzat, motiu pel qual és possible derivar un sintètic d'aquests indicadors. La puntuació mitjana dels equipaments cívics i socials se situa així a l'AMB en 6,93 punts.

Quant a la seva distribució territorial, s'observa que les avaluacions més baixes s'han registrat a les ciutats metropolitanes de més grandària on (valor sintètic de 6,57 punts), seguides dels municipis de menor grandària poblacional (6,80). A l'altra banda, la població barcelonina és la que està més satisfeta amb l'oferta i amb l'animació dels equipaments (7,00 i 7,20 punts respectivament).

En relació a les característiques dels entorns residencials, es pot veure que les valoracions de l'oferta i l'ús dels equipaments manté una relació que és lineal amb la densitat veïnal (6,13). Tot plegat és conseqüent amb els criteris de planificació d'equipaments en funció de la seva cobertura a la població.

Taula 13. Valoració de l'oferta i de l'ús dels equipaments cívics i socials. AMB 2018

	Global	Oferta	Ús que se'n fa
Municipi			
Barcelona	7,08	7,00	7,20
Ciutats grans	6,57	6,48	6,74
Ciutats intermèdies	6,96	6,89	7,07
Ciutats petites	6,80	6,76	6,93
Grandària de l'edifici on viu			
Una casa	6,22	6,12	6,38
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	6,75	6,66	6,94
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	7,03	6,95	7,16
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	7,04	7,00	7,15
Grandària de l'habitatge			
Menys de 60 m2	6,97	6,87	7,12
De 61 a 75m2	7,01	6,99	7,03
De 76 a 90m2	6,91	6,78	7,11
De 91 a 100m2	7,04	6,92	7,18
Més de 100 m2	6,58	6,52	6,78
Densitat veïnal			
Baixa	6,13	6,08	6,27
Moderada	6,92	6,82	7,11
Semi intensiva	6,94	6,79	7,14
Intensiva	6,98	6,96	7,06
Molt intensiva	7,06	6,99	7,12
Estat de conservació de l'habitatge			
Bon estat de conservació	6,96	6,89	7,10
Mal estat de conservació	6,62	6,56	6,70
Temps de residència a l'habitatge			
Abans de 2010	6,87	6,77	7,03
A partir de 2010	7,04	7,02	7,10
Règim de tinença de l'habitatge			
De propietat	6,83	6,73	6,99
De lloguer	7,15	7,12	7,22
Gènere			
Home	6,86	6,84	6,92
Dona	6,99	6,86	7,18
Edat			
16 a 29 anys	7,01	6,94	7,10
30 a 44 anys	6,91	6,87	6,97
45 a 64 anys	6,88	6,76	7,06
65 a 74 anys	6,70	6,56	6,93
75 i més anys	7,19	7,20	7,32
País de naixement			
Espanya	6,83	6,74	6,98
Fora d'Espanya	7,43	7,43	7,44
Ocupació			
Estudiant	7,21	7,20	7,21
Actiu ocupat laboralment	6,85	6,77	6,97
A l'atur	6,93	6,84	7,09
Tasques de la llar	7,05	7,02	7,20
Jubilat o pensionista	6,98	6,90	7,16
Ingressos familiars (€/mes)			
Menys de 600 €	6,92	6,77	7,24
De 601 a 1.200 €	6,94	6,89	7,02
De 1.201 a 1.800 €	7,02	6,96	7,12
De 1.801 a 2.400 €	6,89	6,74	7,12
De 2.401 a 3.000 €	6,73	6,67	6,82
De 3.001 a 4.200 €	6,89	6,83	7,00
A partir de 4.201 €	6,86	6,73	7,01
Total	**6,93**	**6,85**	**7,06**

Font: IERMB, ECAMB 2018

3.2. Opinió sobre la població resident al barri

A l'apartat anterior s'ha abordat l'opinió de la població sobre diferents espais dels barris i sobre la seva animació. El següent tema que es tractarà té per objectiu conèixer com s'organitzen les percepcions al voltant de les persones amb les que es conviu. S'atendrà en primer lloc a la composició demogràfica i social del barri, en segon lloc es preguntarà fins a quin punt hi ha confiança i bon tracte entre veïns, per cloure amb l'anàlisi de les expectatives respecte el grau d'implicació comunitària dels veïns davant eventuals problemes que es poden esdevenir al barri.

Opinió sobre l'estatus i el lloc de naixement de la població

A les persones que viuen en un mateix barri se les pot considerar veïnes pel sol fet de compartir un lloc de residència comú. Tanmateix, properes geogràficament també poden ocupar espais socials molt allunyats. Això ja s'ha comprovat en l'anàlisi que s'ha realitzat anteriorment sobre el veïnat als blocs residencials. La pregunta en quant a la similitud d'estatus sòcio-econòmic i lloc de naixement es trasllada ara al conjunt del barri, utilitzant la mateixa escala de 0 a 10, cosa que permet també la comparació de les dades.

La tendència majoritària és a considerar que el barri alberga uns majors nivells de diversitat i d'heterogeneïtat que la pròpia escala de veïns. El barri s'apareix doncs com una realitat més diversa en quant al nivell econòmic de la població resident (6,53) i, sobretot, en allò que ateny al seu país d'origen (6,76).

Gràfic 2. Opinió sobre la proximitat social amb el veïnat: escala i barri. AMB 2018

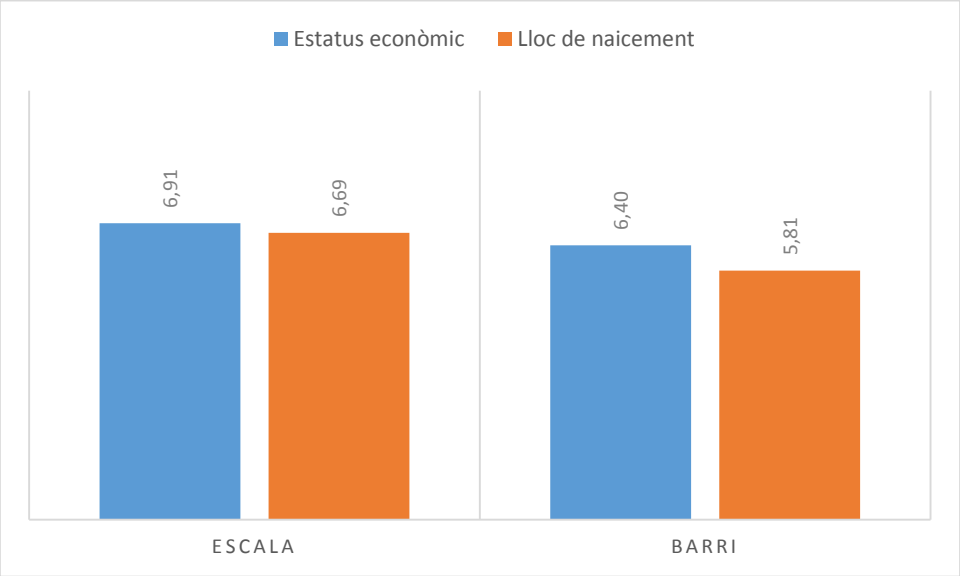

Font: IERMB, ECAMB 2018

Taula 14. Opinió sobre la proximitat social: estatus i lloc de naixement de la població del barri. AMB 2018

	Estatus econòmic	Lloc de naixement
Municipi		
Barcelona	6,34	5,59
Ciutats grans	6,22	5,41
Ciutats intermèdies	6,64	6,09
Ciutats petites	6,58	6,70
Grandària de l'edifici on viu		
Una casa	6,52	6,94
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	6,17	5,80
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	6,39	5,60
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	6,54	5,87
Grandària de l'habitatge		
Menys de 60 m2	6,43	5,14
De 61 a 75m2	6,31	5,62
De 76 a 90m2	6,36	5,99
De 91 a 100m2	6,60	6,41
Més de 100 m2	6,47	6,57
Densitat veïnal		
Baixa	6,50	7,02
Moderada	6,42	6,33
Semi intensiva	6,29	5,85
Intensiva	6,43	5,62
Molt intensiva	6,41	5,37
Estat de conservació de l'habitatge		
Bon estat de conservació	6,46	5,90
Mal estat de conservació	6,01	5,07
Temps de residència a l'habitatge		
Abans de 2010	6,51	6,21
A partir de 2010	6,18	4,99
Règim de tinença de l'habitatge		
De propietat	6,50	6,24
De lloguer	6,25	4,88
Gènere		
Home	6,27	5,83
Dona	6,53	5,78
Edat		
16 a 29 anys	6,28	5,38
30 a 44 anys	6,20	5,32
45 a 64 anys	6,41	6,05
65 a 74 anys	6,63	6,36
75 i més anys	6,95	6,49
País de naixement		
Espanya	6,41	6,35
Fora d'Espanya	6,39	3,03
Ocupació		
Estudiant	6,54	5,82
Actiu ocupat laboralment	6,26	5,57
A l'atur	6,19	5,34
Tasques de la llar	6,69	5,98
Jubilat o pensionista	6,71	6,45
Ingressos familiars (€/mes)		
Menys de 600 €	6,14	5,27
De 601 a 1.200 €	6,47	5,54
De 1.201 a 1.800 €	6,23	5,66
De 1.801 a 2.400 €	6,53	5,92
De 2.401 a 3.000 €	6,24	5,93
De 3.001 a 4.200 €	6,18	6,08
A partir de 4.201 €	6,50	6,19
Total	**6,40**	**5,81**

Font: IERMB, ECAMB 2018

La confiança i el tracte entre la població del barri

Es demana a les persones entrevistades un judici de valor sobre les persones que viuen al barri, considerant el seu grau d'acord respecte de les següents afirmacions:

- El tracte entre veïns/es és cordial i respectuós
- Es pot confiar en la majoria de persones que viuen al barri
- Els veïns/es solen cridar l'atenció a les persones incíviques

En l'escala de 0 a 10, els resultats indiquen que en les relacions als barris de la metròpoli te més pes la cordialitat (7,86) que la confiança (6,18). En altres paraules, la població és educada en el tracte, malgrat no confia que tothom ajusti el seu comportament a les normes de civilitat. Quan aquestes es trenquen, les expectatives que altres persones s'involucraran per reconduir la situació són baixes (5,92).

En l'atribució de confiança juguen un important paper les desigualtats econòmiques, com es veu en la distribució de les avaluacions als diferents trams d'ingressos familiars. Per tant és significatiu que les persones residents a les ciutats grans de l'AMB estiguin expressant uns nivells de confiança més baixos dels que manifesten els habitants d'altres municipis (5,44 punts).

Taula 15. Confiança, tracte entre veïns i expectatives de control social informal AMB 2018

	Tracte cordial	S'hi pot confiar	Reacció incivisme
Municipi			
Barcelona	7,87	6,37	5,96
Ciutats grans	7,61	5,44	5,71
Ciutats intermèdies	8,00	6,18	5,91
Ciutats petites	8,00	6,43	6,03
Grandària de l'edifici on viu			
Una casa	7,86	7,13	5,39
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	7,82	5,98	5,78
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	7,83	6,06	6,05
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	7,96	6,25	5,91
Grandària de l'habitatge			
Menys de 60 m2	7,71	6,00	5,70
De 61 a 75m2	7,73	5,97	5,91
De 76 a 90m2	7,90	6,10	6,14
De 91 a 100m2	8,02	6,62	6,08
Més de 100 m2	8,04	6,87	5,79
Densitat veïnal			
Baixa	7,90	7,04	5,43
Moderada	8,07	6,56	6,04
Semi intensiva	7,89	6,15	5,93
Intensiva	7,68	5,90	6,03
Molt intensiva	7,82	6,09	5,86
Estat de conservació de l'habitatge			
Bon estat de conservació	7,93	6,27	5,97
Mal estat de conservació	7,32	5,54	5,56
Temps de residència a l'habitatge			
Abans de 2010	7,90	6,29	5,87
A partir de 2010	7,78	5,95	6,01
Règim de tinença de l'habitatge			
De propietat	7,88	6,29	5,88
De lloguer	7,85	6,00	6,06
Gènere			
Home	7,77	6,16	5,83
Dona	7,94	6,20	6,00
Edat			
16 a 29 anys	7,75	5,73	5,96
30 a 44 anys	7,75	6,05	6,14
45 a 64 anys	7,79	6,30	5,95
65 a 74 anys	8,04	6,42	5,91
75 i més anys	8,31	6,66	5,15
País de naixement			
Espanya	7,86	6,27	5,87
Fora d'Espanya	7,86	5,77	6,17
Ocupació			
Estudiant	7,76	5,89	6,32
Actiu ocupat laboralment	7,79	6,15	6,01
A l'atur	7,60	5,84	5,94
Tasques de la llar	8,16	6,21	6,08
Jubilat o pensionista	8,09	6,45	5,58
Ingressos familiars (€/mes)			
Menys de 600 €	7,23	5,09	5,79
De 601 a 1.200 €	7,89	5,70	5,87
De 1.201 a 1.800 €	7,86	6,08	5,94
De 1.801 a 2.400 €	7,77	6,38	5,94
De 2.401 a 3.000 €	7,77	6,46	5,92
De 3.001 a 4.200 €	7,89	6,63	5,88
A partir de 4.201 €	8,08	6,94	6,35
Total	**7,86**	**6,18**	**5,92**

Font: IERMB, ECAMB 2018

Expectatives d'implicació comunitària

La implicació de la població en les qüestions locals pot esdevenir tant motor de canvi com de preservació de la qualitat dels entorns residencials en els quals viuen. És per aquest motiu que l'ECAMB inclou una sèrie de preguntes que tenen per objectiu conèixer les expectatives de la població en què al barri s'actuarà per fer front a: les retallades de serveis públics, les intervencions urbanístiques no pactades, els problemes d'inseguretat ciutadana o a l'especulació amb el preu de l'habitatge.

- La puntuació més alta ha estat per les expectatives d'implicació comunitària davant les situacions que menen a la inseguretat ciutadana (6,92).
- A continuació les expectatives de mobilització davant les retallades de serveis (6,32) i davant les intervencions urbanístiques no desitjades (6,34).
- S'espera menys implicació comunitària davant dels problemes que planteja la situació de l'habitatge (6,07).

Territorialment s'aprecia una significativa diferència en les expectatives d'acció col·lectiva a Barcelona respecte la resta de municipis metropolitans. El contrast és especialment significatiu respecte del que espera la població de la resta de ciutats grans.

Una altra dada significativa és la que ateny a l'habitatge: actualment les persones que en són arrendatàries tenen unes majors expectatives en les accions comunitàries per actuar davant l'especulació i la pujada de preus (6,65) que no pas les que en són propietàries, tinguin o no pagaments pendents (5,82).

Taula 16. Expectatives d'implicació comunitària. AMB 2018

	Retallades	Remodelació	Inseguretat	Especulació
Municipi				
Barcelona	6,55	6,56	7,12	6,41
Ciutats grans	6,04	5,95	6,55	5,77
Ciutats intermèdies	6,08	6,12	6,79	5,73
Ciutats petites	6,14	6,23	6,77	5,63
Grandària de l'edifici on viu				
Una casa	6,21	6,10	6,96	5,68
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	6,21	6,08	6,63	5,94
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	6,34	6,41	6,95	6,09
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	6,38	6,41	7,02	6,22
Grandària de l'habitatge				
Menys de 60 m2	6,29	6,22	6,69	6,34
De 61 a 75m2	6,47	6,41	6,87	6,19
De 76 a 90m2	6,29	6,41	6,89	6,04
De 91 a 100m2	6,23	6,44	7,30	5,85
Més de 100 m2	6,09	6,14	6,97	5,47
Densitat veïnal				
Baixa	6,06	6,03	6,98	5,42
Moderada	6,18	6,28	6,99	5,71
Semi intensiva	6,29	6,35	6,89	6,03
Intensiva	6,35	6,44	6,81	6,11
Molt intensiva	6,48	6,35	6,92	6,43
Estat de conservació de l'habitatge				
Bon estat de conservació	6,37	6,39	6,97	6,07
Mal estat de conservació	6,00	5,89	6,50	6,00
Temps de residència a l'habitatge				
Abans de 2010	6,30	6,34	6,92	6,01
A partir de 2010	6,37	6,33	6,92	6,20
Règim de tinença de l'habitatge				
De propietat	6,30	6,33	6,91	5,82
De lloguer	6,37	6,37	6,97	6,65
Gènere				
Home	6,27	6,31	6,74	5,91
Dona	6,37	6,36	7,08	6,22
Edat				
16 a 29 anys	6,34	6,29	6,87	6,33
30 a 44 anys	6,26	6,29	6,82	5,96
45 a 64 anys	6,45	6,46	7,06	5,87
65 a 74 anys	6,27	6,29	6,81	6,21
75 i més anys	6,15	6,18	6,95	6,47
País de naixement				
Espanya	6,27	6,33	6,95	5,92
Fora d'Espanya	6,57	6,35	6,75	6,81
Ocupació				
Estudiant	6,38	6,21	6,94	6,41
Actiu ocupat laboralment	6,35	6,35	6,96	5,87
A l'atur	6,33	6,43	6,74	6,25
Tasques de la llar	6,23	6,55	6,99	5,90
Jubilat o pensionista	6,25	6,26	6,89	6,36
Ingressos familiars (€/mes)				
Menys de 600 €	6,32	5,78	6,48	6,73
De 601 a 1.200 €	6,38	6,37	6,83	6,51
De 1.201 a 1.800 €	6,29	6,43	6,87	6,15
De 1.801 a 2.400 €	6,35	6,30	7,06	6,07
De 2.401 a 3.000 €	6,20	6,36	6,84	5,64
De 3.001 a 4.200 €	6,58	6,55	7,19	5,67
A partir de 4.201 €	6,11	6,28	7,18	5,52
Total	**6,32**	**6,34**	**6,92**	**6,07**

Font: IERMB, ECAMB 2018

3.3. Percepció de problemes socials als barris

Des de l'ECAMB s'ha demanat una avaluació del nivell de problemàtica que generen una sèrie de situacions als barris de la metròpoli. D'aquestes:

- La població metropolitana considera que actualment l'especulació i el preu de l'habitatge constitueixen el principal problema al seu barri (7,86).
- En segon lloc, tot i que a una certa distància, se situen l'atur i la manca d'oportunitats econòmiques (5,99).
- La problemàtica que genera la venda de drogues es puntua amb 3,97 punts de mitjana.
- En darrer lloc queda el turisme, el grau de problemàtica del qual es valora amb 3,65 punts.

La component territorial és en aquest cas important. Lògicament en el cas del turisme, doncs mentre a Barcelona les avaluacions assoleixen els 4,78 punts de mitjana, a la resta de municipis metropolitans el grau de problematització que genera aquesta qüestió tot just s'arriba als 3 punts. També el problema de l'habitatge es considera més greu a la capital.

En canvi l'atur i la venda de drogues on generen un grau major de problemàtica és als municipis més poblats (6,41 i 4,59 punts respectivament). També és significativa la relació que existeix entre aquests dos problemes i el nivell d'ingressos familiars.

Taula 17. Percepció de problemes socials al barri. AMB 2018

	Especulació	L'atur	Venda droga	Turisme
Municipi				
Barcelona	8,19	6,01	4,09	4,78
Ciutats grans	7,56	6,41	4,59	2,87
Ciutats intermèdies	7,66	5,71	3,17	2,39
Ciutats petites	7,29	5,69	3,64	2,03
Grandària de l'edifici on viu				
Una casa	7,28	5,27	2,93	2,62
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	7,79	6,06	3,92	3,48
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	7,86	6,09	4,20	3,82
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	8,07	5,96	3,93	3,73
Grandària de l'habitatge				
Menys de 60 m2	8,22	6,40	4,62	4,20
De 61 a 75m2	7,90	6,34	4,44	3,84
De 76 a 90m2	7,93	5,96	3,88	3,66
De 91 a 100m2	7,69	5,66	3,29	3,45
Més de 100 m2	7,76	4,97	2,93	3,08
Densitat veïnal				
Baixa	7,55	4,89	2,70	2,61
Moderada	7,75	5,52	3,37	3,16
Semi intensiva	7,83	5,93	3,83	4,01
Intensiva	8,04	6,24	4,35	3,90
Molt intensiva	8,12	6,46	4,60	3,97
Estat de conservació de l'habitatge				
Bon estat de conservació	7,80	5,94	3,89	3,59
Mal estat de conservació	8,34	6,35	4,66	4,06
Temps de residència a l'habitatge				
Abans de 2010	7,72	6,01	3,90	3,44
A partir de 2010	8,13	5,94	4,12	4,08
Règim de tinença de l'habitatge				
De propietat	7,60	5,91	3,87	3,22
De lloguer	8,36	6,16	4,20	4,56
Gènere				
Home	7,72	5,88	3,91	3,54
Dona	8,00	6,09	4,03	3,74
Edat				
16 a 29 anys	7,49	5,90	4,55	3,93
30 a 44 anys	8,21	6,06	4,19	3,79
45 a 64 anys	7,81	5,99	3,79	3,54
65 a 74 anys	8,01	5,99	3,80	3,51
75 i més anys	7,43	5,93	3,08	3,29
País de naixement				
Espanya	7,86	5,97	3,91	3,57
Fora d'Espanya	7,88	6,08	4,29	4,06
Ocupació				
Estudiant	7,07	5,82	4,60	3,73
Actiu ocupat laboralment	8,00	5,87	4,02	3,71
A l'atur	8,02	6,55	4,20	3,90
Tasques de la llar	7,62	6,52	4,47	3,26
Jubilat o pensionista	7,72	5,96	3,52	3,46
Ingressos familiars (€/mes)				
Menys de 600 €	7,97	6,73	4,60	3,67
De 601 a 1.200 €	7,71	6,52	4,31	3,59
De 1.201 a 1.800 €	7,90	6,24	4,58	3,66
De 1.801 a 2.400 €	7,84	5,96	3,88	3,74
De 2.401 a 3.000 €	8,04	5,58	3,60	3,67
De 3.001 a 4.200 €	8,03	5,40	3,75	3,87
A partir de 4.201 €	8,14	5,13	3,28	3,73
Total	**7,86**	**5,99**	**3,97**	**3,65**

Font: IERMB, ECAMB 2018

3.4. Conflictes en la convivència al barri

Més enllà dels problemes presents al barri, l'ECAMB demanava a les persones entrevistades si al llarg de l'any 2018 havien experimentat algun conflicte en la convivència que l'hagués afectat personalment. De les respostes es desprèn que:

- El 7,3% de la població metropolitana ha experimentat alguna situació conflictiva al seu barri de residència habitual. Aquestes conjuntures són per tant menys freqüents que els conflictes en la convivència amb els veïns (12,4%).

Quant al territori, aquestes situacions han estat més freqüents a Barcelona (9%) i a les ciutats grans (7,5%). A les ciutats intermèdies aquesta proporció ha estat únicament del 3,2% de la població.

La probabilitat de conflictes al barri disminueix amb l'edat, però al llarg de l'any 2018 han experimentat una situació de conflicte el 10,9% dels joves metropolitans, i el 8,9% de la població adulta de 30 a 44 anys.

Han experimentat més situacions conflictives al barri el segment de població major de 16 anys que està estudiant (11,5%) i el 10,8% de la població metropolitana que està en situació d'atur.

A les persones que han experimentat un conflicte al barri també se'ls ha demanat una breu descripció de la situació. De la codificació de les respostes s'aprecia que les dues principals fonts de conflicte han vingut de la mà de persones que ocasionaven molèsties (per exemple increpant) i de les baralles. En el 9% dels casos el conflicte és una extensió d'un conflicte originat a l'escala.

En el cas de les situacions de conflicte al barri, atesa la seva tipologia, és més freqüent posar la situació en coneixement de l'Ajuntament o de la Policia (58,5%), malgrat el 50% de les persones afirmen que ho van mirar de resoldre parlant amb la persona o persones que eren motiu de conflicte.

Taula 18. Proporció de persones que han experimentat un conflicte en la convivència al barri. AMB 2018

	Sí	No	Ns/Nc
Municipi			
Barcelona	9,0%	91,0%	0,0%
Ciutats grans	7,5%	92,5%	0,0%
Ciutats intermèdies	3,2%	96,6%	0,2%
Ciutats petites	5,3%	94,7%	0,0%
Grandària de l'edifici on viu			
Una casa	9,6%	90,1%	0,3%
Un bloc petit (menys de 4 plantes)	7,9%	92,1%	0,0%
Un bloc mitjà (de 4 a 6 plantes)	7,3%	92,7%	0,0%
Un bloc gran (de 7 plantes o més)	6,0%	94,0%	0,0%
Grandària de l'habitatge			
Menys de 60 m2	10,6%	89,4%	0,0%
De 61 a 75m2	7,5%	92,5%	0,0%
De 76 a 90m2	6,0%	94,0%	0,0%
De 91 a 100m2	5,1%	94,9%	0,0%
Més de 100 m2	7,8%	92,2%	0,0%
Densitat veïnal			
Baixa	9,9%	90,1%	0,0%
Moderada	5,8%	94,2%	0,0%
Semi intensiva	7,2%	92,8%	0,0%
Intensiva	6,8%	93,2%	0,0%
Molt intensiva	9,0%	91,0%	0,0%
Estat de conservació de l'habitatge			
Bon estat de conservació	6,3%	93,6%	0,0%
Mal estat de conservació	14,3%	85,7%	0,0%
Temps de residència a l'habitatge			
Abans de 2010	6,7%	93,3%	0,0%
A partir de 2010	8,5%	91,4%	0,1%
Règim de tinença de l'habitatge			
De propietat	7,1%	92,9%	0,0%
De lloguer	8,2%	91,8%	0,0%
Gènere			
Home	7,7%	92,3%	0,0%
Dona	6,9%	93,0%	0,0%
Edat			
16 a 29 anys	10,9%	88,9%	0,1%
30 a 44 anys	8,9%	91,1%	0,0%
45 a 64 anys	7,3%	92,7%	0,0%
65 a 74 anys	3,2%	96,8%	0,0%
75 i més anys	1,9%	98,1%	0,0%
País de naixement			
Espanya	7,7%	92,3%	0,0%
Fora d'Espanya	5,1%	94,8%	0,1%
Ocupació			
Estudiant	11,5%	88,1%	0,4%
Actiu ocupat laboralment	8,4%	91,6%	0,0%
A l'atur	10,8%	89,2%	0,0%
Tasques de la llar	6,0%	94,0%	0,0%
Jubilat o pensionista	2,9%	97,1%	0,0%
Ingressos familiars (€/mes)			
Menys de 600 €	5,4%	94,6%	0,0%
De 601 a 1.200 €	5,7%	94,3%	0,0%
De 1.201 a 1.800 €	6,9%	93,1%	0,0%
De 1.801 a 2.400 €	8,4%	91,6%	0,0%
De 2.401 a 3.000 €	10,0%	90,0%	0,0%
De 3.001 a 4.200 €	5,8%	94,2%	0,0%
A partir de 4.201 €	10,5%	89,5%	0,0%
Total			

Font: IERMB, ECAMB 2018

Taula 19. Tipus de conflicte en la convivència al barri. AMB 2018

	Freqüència
Persones que molesten	18,8%
Baralles	13,2%
Convivència veïnal	8,9%
Locals i terrasses	7,6%
Habitatges ocupats	5,6%
Necessitats fisiològiques	5,3%
inseguretat i delinqüència	5,2%
Agressions sexuals	4,3%
Soroll veïnal	4,2%
Consum d'alcohol	2,7%
Circulació de vehicles	2,4%
Consum de drogues il·lícites	2,3%
Animals de companyia	2,3%
Apartaments turístics	1,2%
Aparcament de vehicles	1,2%
Objectes sense recollir o abocats	1,1%
Mobilitat	1,1%
Elements i accessoris de mobiliari urbà	0,9%
Serveis de recollida i neteja	0,7%
Presència de persones	0,7%
Cultures juvenils	0,7%
Presència i plagues	0,7%
Habitatges sobre-ocupats	0,6%
Activitat comercial i industrial	0,5%
Manteniment i neteja espais privats	0,5%
Festes i activitats col·lectives	0,4%
Desallotjament d'habitatges	0,3%
Obres i infraestructures	0,3%
Pintades i cartells	0,3%
Gossos perillosos	0,2%
Aigües i clavegueram	0,0%
Destrosses	0,0%
Altres conflictes de convivència	5,1%
Ns/Nc	0,7%
Total	**100,0%**

Font: IERMB, ECAMB 2018

4. Límits de la sociabilitat veïnal

L'ECAMB té per objectiu estudiar les relacions de sociabilitat als barris, pel que no podia obviar els processos i les situacions en que se'n dificulta l'accés. Les persones no coneixem sinó la vida en comú i tant l'exclusió com l'aïllament en les relacions socials ha de ser, per tant, una de les seves preocupacions. El qüestionari inclou així preguntes sobre les experiències de discriminació que s'han viscut al barri i informa sobre les situacions d'aïllament relacional.

4.1.Les relacions de discriminació als barris

Per tal d'oferir una aproximació quantitativa als processos de discriminació, en el qüestionari s'han utilitzat dos tipus de mesura. La primera mesura és directa, preguntant a les persones entrevistades si al llarg de l'any 2018 han patit algun episodi de discriminació o s'han sentit víctimes del rebuig al seu barri. La segona és indirecta, i consisteix en demanar a totes les persones entrevistades fins a quin punt creuen que al seu barri de residència hi ha grups de població i persones que estan sent discriminades o menystingudes. En tots dos casos s'ha demanat pels motius a partir dels quals se sustenta aquest menysteniment. En la mesura directa s'inclou també una pregunta relativa a les conseqüències emocionals que s'han derivat d'aquests fets.

La mesura directa

L'ECAMB planteja a la població si en el darrer any ha patit algun episodi de discriminació o ha estat víctima del rebuig al seu barri.

- El 4,6% de la població metropolitana informa que ha viscut alguna experiència de discriminació. L'1,9% de la població ha experimentat un únic episodi i el 2,7% ha viscut l'experiència en més d'una ocasió.

Val a dir que les xifres no semblen a priori preocupants, doncs atenyen a un nombre relativament baix de persones residents a l'AMB. Tanmateix la discriminació resulta d'una relació asimètrica que té com objecte a les minories. Cal tenir-ho en compte a l'hora de ponderar la rellevància d'aquestes situacions. Així doncs, si es té en compte les característiques sociodemogràfiques de la població:

- La proporció de persones que han patit algun episodi de discriminació arriba al 8,3% de la població que és nascuda fora d'Espanya. Arriba al 4,5% la proporció d'aquestes persones que ho han experimentat en més d'una ocasió.
- El perfil d'edat es correspon sobretot amb el d'una persona jove. Així l'any 2018 van experimentar algun episodi de discriminació el 8,2% de les persones que tenien entre 16 i 29 anys; i el 8,3% dels estudiants de més de 16 anys.
- Com es veurà el principal objecte de discriminació és la població immigrada, i malgrat això la discriminació ha afectat al 5,1% de les dones, davant el 4,1% dels homes.

Reprenent els valors globals i en relació al territori:

- La discriminació ha afectat al 5,9% de les persones residents a les majors ciutats de l'AMB, sent que el 4,1% ha passat per aquesta experiència en més d'una ocasió.
- La proporció ha estat del 4,7% a la ciutat de Barcelona.

Taula 20. Experiències de discriminació als barris, AMB 2018

	Una experiència	Més d'una experiència	TOTAL
Municipi			
Barcelona	2,6%	2,2%	**4,7%**
Ciutats grans	1,8%	4,1%	**5,9%**
Ciutats intermèdies	1,0%	2,7%	**3,7%**
Ciutats petites	0,9%	2,7%	**3,6%**
Gènere			
Home	2,0%	2,1%	**4,1%**
Dona	1,9%	3,2%	**5,1%**
Edat			
16 a 29 anys	3,2%	5,0%	**8,2%**
30 a 44 anys	2,3%	2,9%	**5,2%**
45 a 64 anys	1,7%	2,6%	**4,3%**
65 a 74 anys	1,0%	1,0%	**2,0%**
75 i més anys	0,4%	0,9%	**1,3%**
País de naixement			
Espanya	1,6%	2,3%	**3,9%**
Fora d'Espanya	3,8%	4,5%	**8,3%**
Ocupació			
Estudiant	2,8%	5,5%	**8,3%**
Actiu ocupat laboralment	2,2%	2,9%	**5,1%**
A l'atur	3,7%	3,8%	**7,5%**
Tasques de la llar	1,2%	1,1%	**2,3%**
Jubilat o pensionista	0,7%	1,4%	**2,0%**
Total	**1,9%**	**2,7%**	**4,6%**

Font: IERMB, ECAMB 2018

Pel que fa als motius:

- Els episodis més freqüents s'articulen en relació a l'origen geogràfic i la identitat cultural de les persones discriminades (39,9%).
- En el 26,7% de les ocasions els motius eren les diferències ideològiques i culturals.
- La discriminació per gènere ha estat la tercera causa de la discriminació.

A més de les socials i relacionals, entre les conseqüències d'aquests episodis està el patiment.

- Les persones discriminades han xifrat l'afectació emocional d'aquests episodis en 6,28 punts de mitjana en una escala de 0 a 10.

Taula 21. Els tres principals motius i l'afectació emocional de les experiències de discriminació, AMB 2018

	Motiu (%)	Afectació (0-10)
Origen geogràfic i identitat cultural	39,9%	6,01
Identitat política i cultural	26,7%	6,59
Construcció de gènere	16,6%	5,71
Total	-	**6,28**

Font: IERMB, ECAMB 2018

La mesura indirecta

Es tracta d'un indicador que planteja a la població metropolitana la qüestió de si creu que al seu barri hi ha persones que estan sent discriminades o menystingudes pels residents.

- El 27,4% de la població afirma que al seu barri viuen persones que estan sent discriminades.

Abans de la caracterització sociodemogràfica avançarem en aquest cas els motius més citats:

- La majoria de les persones citen l'origen i els marcadors culturals com els principals motius de la discriminació al seu barri.
- En relació a les mesures directes, disminueixen notablement les referències als motius identitaris i ideològics, i en canvi es detecten un major nombre de cites relacionades amb les situacions de pobresa material.
- Les discriminacions per motiu de gènere també estan menys representades en aquest indicador i, per tant, en la percepció de la població.

Taula 22. Els tres motius més citats en les mesures indirectes de discriminació, AMB 2018

	Motiu (%)
Origen geogràfic i identitat cultural	**67,5%**
Estratificació econòmica i classe social	**24,5%**
Identitat política i cultural	**6,8%**

Font: IERMB, ECAMB 2018

Quant al perfil sociodemogràfic:

- Fins el 40,4% de les persones que han nascut fora d'Espanya afirmen que al seu barri de residència hi ha persones que estan sent discriminades o menystingudes per altres pobladors.
- Són sobretot les persones més joves (39,5%) i estudiants (41,1%) les que constaten aquestes situacions.
- Però potser el resultat més significatiu ha estat comprovar com més del 60% de la població que ha experimentat algun episodi de discriminació personal les que detecten més situacions.

Taula 23. Indicador indirecte de discriminació als barris segons sociodemogràfiques, AMB 2018

	TOTAL
Municipi	
Barcelona	28,4%
Ciutats grans	33,1%
Ciutats intermèdies	21,9%
Ciutats petites	22,6%
Gènere	
Home	28,3%
Dona	26,5%
Edat	
16 a 29 anys	39,5%
30 a 44 anys	35,1%
45 a 64 anys	22,3%
65 a 74 anys	17,5%
75 i més anys	14,5%
País de naixement	
Espanya	24,8%
Fora d'Espanya	40,4%
Ocupació	
Estudiant	41,1%
Actiu ocupat laboralment	29,6%
A l'atur	33,8%
Tasques de la llar	23,0%
Jubilat o pensionista	17,6%
Ha viscut algun episodi de discriminació	
Una vegada	58,1%
Més d'una vegada	65,4%
No n'ha patit	25,7%
Total	**27,4%**

Font: IERMB, ECAMB 2018

4.2.Situacions de solitud i d'aïllament relacional

En relació a la xarxa de relacions primària l'ECAMB ha realitzat 3 preguntes: i) Habitualment té algú amb qui pot parlar del seu dia a dia; ii) Sol parlar per telèfon o contactar amb els seus familiars o amics, i iii) Pot comptar amb els seus amics o familiars quan els necessita. Al gràfic 3 es pot comprovar que les valoracions d'aquests ítems són molt elevades i totes han quedat al voltant o per sobre dels 9 punts de mitjana.

Gràfic 3. Avaluació de la freqüència de contacte i suport de la xarxa propera. ECAMB, 2017

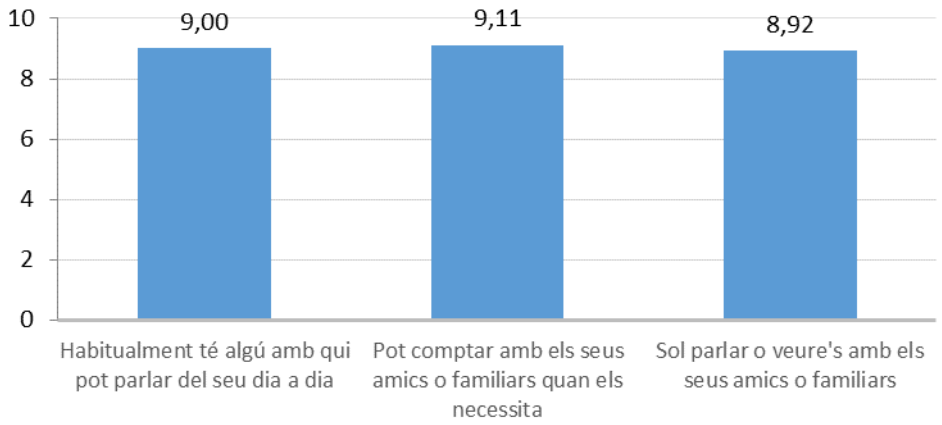

Font: IERMB, ECAMB 2018

Amb tot:

- El 2,1% de la població no sol parlar o veure's amb els seus familiars o amics.
- El 2,5% no pot comptar amb els seus amics o familiars quan els necessita.
- El 2,9% de la població metropolitana no té ningú amb qui poder parlar del seu dia a dia.

Una mateixa persona pot estar patint més d'una d'aquestes situacions, així que si es té en compte això resulta que fins el 5% de la població de l'AMB sotmesa a alguna forma de solitud social. En les línies que segueixen es tractarà de definir el perfil d'aquestes persones, entenent que aquesta pot ser una informació necessària per a la gestió d'aquestes situacions.

- El 6% de la població més gran de 75 anys està sola. La xifra augmenta lleugerament quan es considera les llars unipersonals (6,6%).
- Tanmateix el segment de població més afectat per les situacions de solitud social són les persones nascudes a l'estranger. S'estima que el 12,7% d'aquest segment de la població metropolitana no té amb qui parlar o a qui demanar ajuda quan ho necessita.
- El 7,6% de la població que afirma no té família al barri es veu afectada per la solitud.

- La solitud social té un clar gradient econòmic, afectant a les persones que disposen de menys ingressos, cosa que ja es podia preveure atenent als perfils anteriors: població estrangera, llars monoparentals i persones jubilades.

Taula 24. Perfil de les persones que experimenten solitud social. AMB 2018

	Solitud
Gènere	
Home	4,7%
Dona	5,3%
Edat	
16 a 29 anys	4,1%
30 a 44 anys	5,7%
45 a 64 anys	4,6%
65 a 74 anys	4,9%
75 i més anys	6,0%
País de naixement	
Espanya	3,5%
Fora d'Espanya	12,7%
Unipersonal jove (16-29)	0,0%
Unipersonal adult (30-64)	5,4%
Unipersonal gent gran (+64)	6,6%
Té familiars al barri	
Tots o quasi tots	2,5%
Alguns	3,5%
Cap	7,3%
Ocupació	
Estudiant	0,1%
Actiu ocupat laboralment	4,9%
A l'atur	7,9%
Tasques de la llar	5,0%
Jubilat o pensionista	5,5%
Ingressos familiars (€/mes)	
Menys de 600 €	14,9%
De 601 a 1.200 €	8,9%
De 1.201 a 1.800 €	6,0%
De 1.801 a 2.400 €	2,1%
De 2.401 a 3.000 €	2,8%
De 3.001 a 4.200 €	2,5%
A partir de 4.201 €	1,7%
Municipi	
Barcelona	4,0%
Ciutats grans	7,3%
Ciutats intermèdies	7,1%
Ciutats petites	3,6%
Temps de residència a l'habitatge	
Abans de 2010	4,0%
A partir de 2010	7,1%
Total	

Font: IERMB, ECAMB 2018